OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ | EVROPSKÁ UNIE Fond soudržnosti | Pro vodu, vzduch a přírodu

PROGRAM ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ

ZÓNA CZ08Z – MORAVSKOSLEZSKO

OZNÁMENÍ KONCEPCE

podle § 10c zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, v rozsahu podle přílohy č. 7

Červenec 2015

Předkladatel: Ministerstvo životního prostředí ČR

OBSAH

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI 5

A.1. NÁZEV ORGANIZACE 5

A.2. IČ, BYLO-LI PŘIDĚLENO 5

A.3. SÍDLO (BYDLIŠTĚ) 5

A.4. JMÉNO, PŘÍJMENÍ, PRACOVIŠTĚ, TELEFON A E-MAIL OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE 5

B. ÚDAJE O KONCEPCI 6

B.1. NÁZEV 6

B.2. OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ (OSNOVA) 6

B.3. CHARAKTER KONCEPCE 11

B.4. ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ 12

B.5. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ 13

B.6. HLAVNÍ CÍLE 15

B.7. PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ 16

B.8. VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY 16

B.9. PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ 18

B.10. NÁVRHOVÉ OBDOBÍ 18

B.11. ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ 18

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ 19

C.1. VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ 19

C.2. VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY 19

C.3. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ 19

C.4. STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ 39

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ 42

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE 47

E.1. VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHUJÍCÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY 47

E.2. MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE 47

E.3. DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ 47

E.4. STANOVISKO ORGÁNU OCHRANY PŘÍRODY, POKUD JE VYŽADOVÁNO PODLE § 45I ODST. 1 ZÁKONA Č. 114/1992 SB., V PLATNÉM ZNĚNÍ 47

F. PŘÍLOHY 53

SEZNAM TABULEK

TABULKA Č. 1: CELKOVÁ PRODUKCE ODPADŮ V ZÓNĚ MORAVSKOSLEZSKO (T) ...33

TABULKA Č. 2: HLAVNÍ PROBLÉMY ŽP A ZDRAVOTNÍHO STAVU OBYVATEL NA ÚROVNI ZÓNY MORAVSKOSLEZSKO. ...39

TABULKA Č. 3: TÉMATA ŽP A MOŽNÁ RIZIKA A PŘÍLEŽITOSTI PLYNOUCÍ Z PROGRAMU ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ ZÓNA MORAVSKOSLEZSKO. ...42

TABULKA Č. 4: PŘEHLED STANOVISEK ORGÁNŮ OCHRANY PŘÍRODY DLE § 45I ODST. 1 ZÁKONA Č. 114/1992 SB. ...48

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK Č. 1: VÝVOJ EMISÍ HLAVNÍCH ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK V OBDOBÍ 2001 – 2011 ...22

OBRÁZEK Č. 2: POČET OBYVATEL V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V LETECH 2009-2013 (VYJMA OKRESŮ KARVINÁ, FRÝDEK-MÍSTEK, OSTRAVA-MĚSTO) ...24

OBRÁZEK Č. 3: POČET OBYVATEL VE VĚKU 0-14 LET V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V LETECH 2009-2013 (VYJMA OKRESŮ KARVINÁ, FRÝDEK-MÍSTEK, OSTRAVA-MĚSTO) ...25

OBRÁZEK Č. 4: POČET OBYVATEL VE VĚKU 65 A VÍCE LET V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V LETECH 2009-2013 (VYJMA OKRESŮ KARVINÁ, FRÝDEK-MÍSTEK, OSTRAVA-MĚSTO) ...25

OBRÁZEK Č. 5: HRUBÁ MÍRA ÚMRTNOSTI V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V LETECH 200-2013 (VYJMA OKRESŮ KARVINÁ, FRÝDEK-MÍSTEK, OSTRAVA-MĚSTO) ...26

OBRÁZEK Č. 6: HRUBÁ MÍRA ÚMRTNOSTI NA CHOROBY OBĚHOVÉHO SYSTÉMU V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V LETECH 2009-2013 (VYJMA OKRESŮ KARVINÁ, FRÝDEK-MÍSTEK, OSTRAVA-MĚSTO) ...26

OBRÁZEK Č. 7: HRUBÁ MÍRA ÚMRTNOSTI NA NOVOTVARY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V LETECH 2009-2013 (VYJMA OKRESŮ KARVINÁ, FRÝDEK-MÍSTEK, OSTRAVA-MĚSTO) ...27

OBRÁZEK Č. 8: HRUBÁ MÍRA ÚMRTNOSTI KOJENCŮ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V LETECH 2009-2013 (VYJMA OKRESŮ KARVINÁ, FRÝDEK-MÍSTEK, OSTRAVA-MĚSTO) ...27

OBRÁZEK Č. 9: ZEMĚDĚLSTVÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI ...30

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

A.1. NÁZEV ORGANIZACE

Česká republika – Ministerstvo životního prostředí

A.2. IČ, BYLO-LI PŘIDĚLENO

00164801

A.3. SÍDLO (BYDLIŠTĚ)

Vršovická 1442/65

100 10 Praha 10

A.4. JMÉNO, PŘÍJMENÍ, PRACOVIŠTĚ, TELEFON A E-MAIL OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE

Bc. Kurt Dědič

ředitel odboru ochrany ovzduší

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 1442/65, Praha 10, PSČ 100 10

Telefon: +420 267 122 835

Email: kurt.dedic@mzp.cz

B. ÚDAJE O KONCEPCI

B.1. NÁZEV

Program zlepšování kvality ovzduší zóna CZ08Z – Moravskoslezsko (dále též jen „PZKO“, příp. „Program“).

B.2. OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ (OSNOVA)

Účelem Programu je zpracovat komplexní dokument k identifikaci příčin znečištění ovzduší a především stanovit taková opatření, jejichž realizace povede ke zlepšení kvality ovzduší a dosažení přípustné úrovně znečištění.

Osnova koncepce

Program je zpracován z podrobných podkladů (podkladové materiály), které nejsou přímou součástí nebo přílohami Programu. Tyto materiály jsou poskytnuty krajským úřadům a dalším členům regionálního řídícího výboru k dalšímu využití.

Podkladové materiály jsou členěny následovně:

- Část 01 – Popis řešeného území,
- Část 02 – Analýza úrovně znečišťování (Emisní analýza),
- Část 03 – Analýza úrovně znečištění (Imisní analýza),
- Část 04 – Rozptylová studie,
- Část 05 – SWOT analýza,
- Část 06 – Vyhodnocení opatření přijatých před zpracováním programu,
- Část 07 – Podrobnosti o nových opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší.

Program obsahuje následující kapitoly:

MANAŽERSKÝ SOUHRN

A. ÚVOD

B. ZÁKLADNÍ INFORMACE

B.1. Vymezení a popis zóny CZ08Z Moravskoslezsko

B.2. Popis způsobu posuzování úrovní znečištění, umístění stacionárního měření (mapa, geografické souřadnice)

B.3. Informace o charakteru cílů vyžadujících v dané lokalitě ochranu

B.3.1 Stanovení cílové skupiny obyvatel

B.3.2. Vymezení citlivých ekosystémů

B.3.3. Odhad rozlohy znečištěných oblastí pro jednotlivé znečišťující látky

B.3.4. Velikost exponované skupiny obyvatel

B.4. Seznam odpovědných osob

C. ANALÝZA SITUACE

C.1. Úrovně znečištění zjištěné v předchozích letech – vyhodnocení období 2003 - 2012

C.1.1 Suspendované částice PM10

C.1.2. Benzo(a)pyren

C.2. Aktuální úrovně znečištění

C.3. Odhad vývoje úrovně znečištění

C.4. Celkové množství emisí v oblasti

C.4.1. Emisní vstupy

C.4.2. Emisní bilance – vývojové řady

C.4.3. Podrobné emisní bilance pro rok 2011

C.5. Analýza příčin znečištění

C.6. Výčet významných zdrojů znečišťování ovzduší doplněný jejich geografickým vyznačením

C.6.1. Vyjmenované zdroje - tuhé znečišťující látky

C.6.2. Vyjmenované zdroje - benzo(a)pyren

C.6.3. Mobilní zdroje (doprava)

C.6.4. Hodnocení emisních bilancí

C.7. Informace o znečištění dálkově přenášeném z okolních oblastí

C.7.1. Analýza již provedených projektů

C.7.2. Vyhodnocení vlivu „Polských zdrojů emisí“

C.7.3. Sekundární aerosoly

C.7.4. Regionální pozadí

C.8. Opatření přijatá před zpracováním programu na lokální, regionální, národní a mezinárodní úrovni, která mají vztah k dané aglomeraci a hodnocení účinnosti těchto opatření

C.8.1. Opatření přijatá na národní a mezinárodní úrovni

C.8.2. Opatření přijatá na regionální úrovni

C.8.3. Opatření přijatá na lokální úrovni

C.8.4. Hodnocení účinnosti uvedených opatření

C.9. SWOT analýza

D. CÍLE A PRIORIT PROGRAMU

D.1. Matice logického rámce

D.2. Identifikace cílů a priorit

D.2.1. Stanovení cíle Programu zlepšování kvality ovzduší

D.2.2. Řešené znečišťující látky

D.3. Prioritní kategorie zdrojů

D.4. Územní priority

E. SEZNAM A POPIS NOVĚ NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

E.1. Administrativní a legislativní opatření k ochraně ovzduší

E.1.1. Opatření realizovatelná na národní úrovni

E.1.2. Opatření realizovaná na regionální úrovni (kraj/krajský úřad)

E.1.3. Opatření realizovaná na lokální úrovni (úřad obce s rozšířenou působností/obec/obecní úřad)

E.2. Územní emisní stropy

E.2.1. Úvodní ustanovení ke stanovení územních emisních stropů pro vyjmenované stacionární zdroje

E.2.2. Postup stanovení územních emisních stropů pro skupiny vyjmenovaných stacionárních zdrojů

E.2.3. Emisní stropy pro vyjmenované stacionární zdroje v zóně CZ08Z Moravskoslezsko

E.2.4. Postup stanovení emisního stropu pro silniční automobilovou dopravu

E.2.5. Emisní stropy pro silniční automobilovou dopravu v zóně CZ08Z Moravskoslezsko

E.3. Regulace vyjmenovaných zdrojů v souladu s §13 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší

E.4. Prověření provozu vyjmenovaných zdrojů v ORP, kde nedochází k překročení imisního limitu

E.5. Technická opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší

E.5.1. Priority v návrhu opatření

E.5.2. Opatření ke snížení vlivu silniční dopravy na úroveň znečištění ovzduší

E.5.3. Opatření ke snížení vlivu stacionárních zdrojů na úroveň znečištění

E.5.4. Opatření ke snížení vlivu zemědělské výroby na úroveň znečištění ovzduší

E.5.5. Opatření ke snížení vlivu stacionárních zdrojů provozovaných v domácnostech (popřípadě v živnostenské činnosti) na úroveň znečištění ovzduší

E.5.6. Opatření vedoucí ke snížení vlivu jiných zdrojů na úroveň znečištění ovzduší.

E.6. Specifické problémy

E.7. Katalog typových opatření

E.8. Financování navržených opatření

E.8.1. Posouzení možné podpory u jednotlivých opatření

E.8.2. Vyhodnocení možnosti využití externích zdrojů financování

F. ODHAD PLÁNOVANÉHO PŘÍNOSU KE SNÍŽENÍ ÚROVNĚ ZNEČIŠTĚNÍ VYJÁDŘENÝ PROSTŘEDNICTVÍM VHODNÝCH INDIKÁTORŮ A PŘEDPOKLÁDANÁ DOBA POTŘEBNÁ K DOSAŽENÍ IMISNÍCH LIMITŮ

F.1. Odhad vývoje úrovně znečišťování

F.1.1. Modelové vyhodnocení vlivu aplikace navrhovaných dopravních opatření

F.1.2. Modelové vyhodnocení vlivu aplikace navrhovaných opatření v sektoru vytápění domácností

F.1.3. Modelové vyhodnocení vlivu aplikace navrhovaných opatření na vyjmenovaných zdrojích

F.2. Indikátory

G. SEZNAM RELEVANTNÍCH DOKUMENTŮ A DALŠÍCH ZDROJŮ INFORMACÍ

Návrhová část

Pro každou řešenou znečišťující látku jsou na úrovni zóny CZ08Z Moravskoslezsko stanoveny prioritní kategorie zdrojů, přičemž jejich zdůvodnění vyplývá z podílů na celkových emisích jednotlivých škodlivin a zejména na imisním příspěvku jednotlivých skupin zdrojů:

- Spalování pevných paliv ve zdrojích o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění – významný zdroj imisního zatížení benzo(a)pyrenem, zdroj imisního zatížení PM_{10} a $PM_{2,5}$.

  (Vytápění domácností významně přispívá k imisnímu zatížení v chladné části roku a v období nepříznivých rozptylových podmínek.)

- Mobilní zdroje (doprava) – významný zdroj imisního zatížení PM_{10} a $PM_{2,5}$, v závislosti na intenzitě dopravy rovněž velmi významný zdroj imisního zatížení benzo(a)pyrenem.

- Vyjmenované stacionární zdroje a stavební činnost – zdroje primárních a fugitivních emisí PM_{10} a $PM_{2,5}$. Zdroje prekurzorů sekundárních aerosolů (vyjmenované stacionární zdroje s emisemi SO_2 a NO_X).

- Nevyjmenované zdroje fugitivních emisí pevných částic (TZL, PM_{10}) - stavební činnost, větrná eroze ze zemědělských pozemků.

Typy plánovaných opatření

Návrhová část obsahuje seznam a popis nově navrhovaných opatření:

- Administrativní a legislativní opatření k ochraně ovzduší (opatření realizovatelná na národní úrovni, opatření realizovaná na regionální úrovni krajem / krajským úřadem a na lokální úrovni)

- Územní emisní stropy

- Regulace vyjmenovaných zdrojů v souladu s § 13 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší
- Prověření provozu vyjmenovaných zdrojů v ORP, kde nedochází k překročení imisního limitu
- Technická opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší realizovatelná na různých správních úrovních (národní, regionální, lokální) – tzv. katalog opatření. Opatření jsou detailně rozpracována do karet opatření, které obsahují kód opatření, název, popis opatření, správní úroveň na které může být opatření aplikováno, časový rámec opatření atd. Každé opatření má navíc navržený doporučený způsob aplikace s ohledem na jeho maximální efektivitu.

Implementační část zahrnuje návrh financování navržených opatření návrh indikátorů a odhad časového harmonogramu pro dosažení cílů, resp. imisích limitů.

Financování navržených opatření

Program, resp. navrhovaná opatření mají být financována z národních a evropských zdrojů programovacího období 2014 – 2020. Jedná se především o tyto zdroje:

- Operační program Životní prostředí,
- Operační program Doprava,
- Integrovaný regionální operační program,
- Program rozvoje venkova,
- Nová zelená úsporám.

Vazba PZKO na další související koncepce k řízení kvality ovzduší

Program vznikl v rámci zpracování společného projektu, jehož výstupem je Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR, Národní program snižování emisí ČR 2020 a Programy ke zlepšení kvality ovzduší (PZKO) pro 10 zón a aglomerací.

B.3. CHARAKTER KONCEPCE

Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko je připraven dle § 9 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění (dále také „zákon“ nebo „zákon o ochraně ovzduší“). Navrhovaná opatření PZKO CZ08Z ke splnění účelu Programu

(dodržení imisních limitů) jsou navržena do roku 2020. Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko byl zpracován v rámci projektu „Střednědobá strategie (do roku 2020) ke zlepšení kvality ovzduší“ (dále též jen „Strategie“). Program je zpracován v rozsahu a obsahově tak, aby plně respektoval požadavky přílohy č. 5 zákona.

B.4. ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ

Základní právní normou upravující hodnocení a řízení kvality ovzduší je zákon o ochraně ovzduší. Podrobnosti dále specifikuje vyhláška č. 330/2012 Sb., o způsobu posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění, rozsahu informování veřejnosti o úrovni znečištění a při smogových situacích. Česká legislativa reflektuje požadavky Evropské unie stanovené směrnicí pro kvalitu vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, tedy směrnicí 2008/50/ES. Tato nová směrnice sloučila většinu předchozích právních předpisů do jediné směrnice (s výjimkou směrnice 2004/107/ES) beze změny stávajících cílů kvality ovzduší. Nově jsou stanoveny cíle kvality ovzduší pro $PM_{2,5}$ (jemných částic).

Míra znečištění ovzduší je objektivně zjišťována monitorováním koncentrací znečišťujících látek v přízemní vrstvě atmosféry sítí měřicích stanic. Při hodnocení kvality ovzduší jsou porovnávány zjištěné imisní úrovně s příslušnými imisními limity, případně s přípustnými četnostmi překročení těchto limitů dle zákona o ochraně ovzduší.

Směrnice Evropské unie 2008/50/ES pro kvalitu vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu požaduje po členských státech rozdělit své území do zón a aglomerací, přičemž zóny a aglomerace jsou především chápány jako základní jednotky řízení kvality ovzduší.

Zákon o ochraně ovzduší stanovuje v § 3 základní teze pro přípustnou úroveň znečištění, přičemž imisní limity a přípustné četnosti překročení jsou stanovené v příloze č. 1 k zákonu o ochraně ovzduší. Posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění se pak dle ustanovení § 5 zákona o ochraně ovzduší provádí pro území vymezené pro účely posuzování a řízení kvality ovzduší (dále jen „zóna“) a pro zónu, která je městskou aglomerací s počtem obyvatel vyšším než 250 000 (dále jen „aglomerace“).

V případě, že je v zóně nebo aglomeraci překročen imisní limit stanovený v bodech 1 až 3 v příloze č. 1 k zákonu o ochraně ovzduší,

nebo v případě, že je v zóně nebo aglomeraci imisní limit stanovený v této příloze v bodu 1 překročen vícekrát, než je zde stanovený maximální počet překročení, **zpracuje ministerstvo ve spolupráci s příslušným krajským úřadem nebo obecním úřadem** do 18 měsíců od konce kalendářního roku, ve kterém došlo k překročení imisního limitu, **pro danou zónu nebo aglomeraci program zlepšování kvality ovzduší** (viz § 9 odst. 1 zákona).

Dle § 41 odst. 3 zákona musí být programy zlepšování kvality zpracované v souladu s dikcí zákona vydány do dvou let od nabytí účinnosti zákona. Do doby vydání programů zlepšování kvality ovzduší zpracovaných dle zákona platí programy vydané a zpracované dle zákona č. 86/2002 Sb., v úplném znění.

V oblastech, kde nedochází k překročení žádného z imisních limitů, je potřeba zajistit dodržování dobré kvality ovzduší. To odpovídá jedné ze základních zásad směrnice 2008/50/ES, která obdobně požaduje, aby již jednou dosažená vyhovující kvalita ovzduší byla nadále dodržována.

B.5. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ

Účelem Programu je zpracovat komplexní dokument k identifikaci příčin znečištění ovzduší a především stanovit taková opatření, jejichž realizace povede ke zlepšení kvality ovzduší a dosažení přípustné úrovně znečištění. Tam, kde jsou tyto úrovně splněny, je třeba realizovat opatření navržená v Programu v přiměřeném rozsahu tak, aby hodnoty přípustné úrovně znečištění nebyly překročeny. PZKO pro zónu CZ08Z obsahuje opatření, jejichž aplikací v doporučeném rozsahu dojde ke zlepšení kvality ovzduší v zóně.

Program vychází z údajů o emisích a imisním zatížení, které jsou zpracovávány Českým hydrometeorologickým ústavem. Pro zpracování Programu byl jako referenční rok použit rok 2011 (zpracování Programu bylo zahájeno v červnu 2013, rok 2011 byla poslední dostupná a úplná emisní data). K roku 2011 je vztažena analýza příčin znečištění ovzduší, či např. navržená opatření. Analýza znečištění ovzduší zahrnuje nicméně podrobné informace za roky 2003 – 2012.

Programy zlepšování kvality ovzduší jsou vytvářeny pro zóny a aglomerace (stanovené zákonem o ochraně ovzduší), kde došlo k překročení imisního limitu popřípadě k více než povolenému počtu překročení imisního limitu (§ 9 odst. 1 zákona). Programy analyzují

stav kvality ovzduší v zóně/aglomeraci, jeho příčiny, identifikují významné zdroje znečišťování ovzduší, navrhují opatření vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu. Mezi významná nová opatření zavedená zákonem patří stanovení emisních stropů a lhůt k jejich dosažení pro vymezená území a v rámci těchto území i pro vybrané skupiny stacionárních zdrojů a silniční dopravu. V případě, že jsou identifikovány problémy a příčiny zhoršené kvality ovzduší v zóně/aglomeraci, jejichž řešení není na regionální úrovni možné, jsou tyto postupovány na úroveň národní a reflektovány v Národním programu snižování emisí ČR.

Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko byl zpracován v rámci projektu „Strategie“ („Střednědobá strategie (do roku 2020) ke zlepšení kvality ovzduší“). Přípravy všech podkladových materiálů i vlastního Programu se účastnila široká skupina subjektů. Pro účely projednání byly zřízeny na regionální úrovni řídící výbory pro každou zónu a aglomeraci. V řídících výborech byly zastoupeny, kromě ministerstva životního prostředí (dále také „MŽP“), i ministerstva dopravy, regionálního rozvoje, průmyslu, zemědělství, financí i vnitra, orgány kraje, obcí s rozšířenou působností a obcí, Asociace krajů, Svaz měst a obcí a environmentální nevládní organizace (zástupci Zeleného kruhu) a dalších odborných organizací (ČHMÚ, ČIŽP, Státní fond životního prostředí, Ředitelství silnic a dálnic, atd.). Tyto subjekty měly možnost se na tvorbě strategických dokumentů k ochraně ovzduší podílet a opakovaně je v průběhu přípravy připomínkovat. Připomínky byly průběžně zapracovávány.

V červenci 2013 a dubnu 2014 proběhla dvě kola jednání hlavního řídícího výboru (na národní úrovni), v průběhu měsíců prosinec 2013 – duben 2014 se dvakrát setkaly i všechny regionální řídící výbory ustavené na úrovni všech zón a aglomerací. V listopadu a prosinci 2014 pak byly jak hlavní řídící výbor, tak regionální řídící výbory seznámeny s pre-finálními verzemi dokumentů. Výstupy jednotlivých etap přípravy Programu byly průběžně poskytovány všem zapojeným subjektům, připomínky jsou v maximální možné míře zohledněny.

Program zlepšování kvality ovzduší – zóna CZ08Z Moravskoslezsko, stejně jako Programy zlepšování kvality ovzduší pro ostatní zóny a aglomerace, bude vydán Ministerstvem životního prostředí formou opatření obecné povahy a zveřejněn ve věstníku MŽP.

B.6. HLAVNÍ CÍLE

Cílem Programu je dosáhnout na celém území zóny CZ08Z Moravskoslezsko splnění imisních limitů[1] daných zákonem o ochraně ovzduší. Cíl programu je stanoven tak, aby:

- došlo ke snížení koncentrací znečišťujících látek v ovzduší, aby kvalita ovzduší byla zlepšena tam, kde jsou imisní limity na území zóny překračovány, a současně
- aby byla udržena a zlepšována kvalita ovzduší také tam, kde jsou současné koncentrace znečišťujících látek pod hodnotami imisních limitů.

Z uvedeného cíle pro CZ08Z pak vyplývají následující **řešené znečišťující látky**:

- **suspendované částice:**
  - **PM_{10}** - dochází k plošnému překračování imisního limitu pro 24hodinové koncentrace, dochází k překračování ročního imisního limitu,
  - **$PM_{2,5}$** – dochází k překračování ročního imisního limitu,
- **benzo(a)pyren**: dochází k plošnému a dlouhodobému překračování imisního limitu.

U ostatních znečišťujících látek není, dle prostorové interpretace imisních dat ČHMÚ (na základě vyhodnocení pětiletých průměrů), indikováno dlouhodobé překračování imisního limitu a nelze důvodně předpokládat, že by k překročení mělo v budoucnu dojít.

Pro každou řešenou znečišťující látku jsou na úrovni zóny CZ08Z Moravskoslezsko stanoveny následující prioritní kategorie zdrojů, přičemž jejich zdůvodnění vyplývá z podílů na celkových emisích jednotlivých škodlivin a zejména na imisním příspěvku jednotlivých skupin zdrojů:

- Spalování pevných paliv ve zdrojích o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění – významný zdroj imisního zatížení benzo(a)pyrenem, zdroj imisního zatížení PM_{10} a $PM_{2,5}$.

[1] *To znamená dosáhnout imisních limitů u dnes problémových znečišťujících látek, kterými jsou tzv. „řešené znečišťující látky“*

Vytápění domácností významně přispívá k imisnímu zatížení v chladné části roku a v období nepříznivých rozptylových podmínek.

- Mobilní zdroje (doprava) – významný zdroj imisního zatížení PM_{10} a $PM_{2,5}$, v závislosti na intenzitě dopravy rovněž velmi významný zdroj imisního zatížení benzo(a)pyrenem.
- Vyjmenované stacionární zdroje a stavební činnost – zdroje primárních a fugitivních emisí PM_{10} a $PM_{2,5}$. Zdroje prekurzorů sekundárních aerosolů (vyjmenované stacionární zdroje s emisemi SO_2 a NO_X**Chyba! Záložka není definována.**).
- Nevyjmenované zdroje fugitivních emisí pevných částic (TZL, PM_{10}) - stavební činnost, větrná eroze ze zemědělských pozemků.

B.7. PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ

Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko je zpracováván invariantně.

B.8. VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY

Vzhledem k účelu a charakteru koncepce lze očekávat vazby PZKO s řadou regionálních a místních, případně národních dokumentů. Níže je uveden přehled nejdůležitějších relevantních strategických dokumentů – určení a vyhodnocení hlavních vazeb Programu k těmto dokumentům bude předmětem dalšího postupu hodnocení:

Dokumenty ČR

- Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020.
- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
- Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (2014-2020)
- Integrovaný regionální operační program (2014-2020)
- Operační program Životní prostředí (2014-2020)
- Operační program Doprava (2014-2020)
- Státní energetická koncepce

- Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů
- Druhý Akční plán energetické účinnosti České republiky
- Surovinová politika ČR
- Státní politika životního prostředí
- Národní program snižování emisí
- Plán odpadového hospodářství ČR
- Zdraví 2020 - Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí
- Akční plán zdraví a životní prostředí
- Rámcová směrnice o změně klimatu a Kjótský protokol

Dokumenty Moravskoslezského kraje

- Politika životního prostředí Moravskoslezské kraje
- Plán oblasti povodí Odry 2010-2015
- Atlas životního prostředí Moravskoslezského kraje 2013
- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje 2010
- Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje 2003
- Územně analytické podklady Moravskoslezského kraje, aktualizace 2013
- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020, aktualizace 2012
- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje 2010-2020
- Krajský program snižování emisí Moravskoslezského kraje, aktualizace 2010
- Program rozvoje Moravskoslezského kraje na období 2010-2012
- Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje
- Koncepce strategie ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje, 2004
- Koncepce strategie ochrany přírody a krajiny Moravskoslezského kraje, aktualizace 2012

- Krajský integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje, aktualizace 2012
- Akční hlukový plán Moravskoslezského kraje, 2008

Kumulace vlivů

S ohledem na charakter a zaměření Programu je možné, že dojde ke kumulaci vlivů s opatřeními v jiných koncepčních dokumentech, které mohou ovlivnit kvalitu ovzduší (např. OP Doprava, OP Životní prostředí, aktualizace Státní energetické koncepce apod.). Podrobnější vyhodnocení kumulativních vlivů bude předmětem dalších kroků zpracování SEA.

B.9. PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ

Termín pro vyhlášení Programu zlepšování kvality ovzduší zóny CZ08Z Moravskoslezsko je podzim 2015.

B.10. NÁVRHOVÉ OBDOBÍ

Navržená opatření Programu zlepšování kvality ovzduší zóny Moravskoslezsko jsou zpracovávána do roku 2020.

B.11. ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ

Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko bude vydán Ministerstvem životního prostředí formou opatření obecné povahy.

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

C.1. VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ

Program zlepšování kvality ovzduší CZ08Z zóna Moravskoslezsko je zpracován pro území okresů Bruntál, Nový Jičín a Opava.

Členění na zóny a aglomerace vychází z přílohy č. 3 k zákonu o ochraně ovzduší. Zóna Moravskoslezsko spolu s aglomerací CZ08A Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek pokrývají území Moravskoslezského kraje.

C.2. VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY

Územně samosprávné členění České republiky vychází ze základních jednotek – obcí. Jako vyšší územně samosprávné celky jsou definovány kraje. Předpokládá se ovlivnění všech obcí v rámci vymezené zóny:

Kraj: Moravskoslezský

Okresy: Bruntál

Nový Jičín

Opava

Obce s rozšířenou působností:

Bílovec	Krnov
Bruntál	Nový Jičín
Frenštát pod Radh.	Odry
Hlučín	Opava
Kopřivnice	Rýmařov
Kravaře	Vítkov

C.3. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Jak vyplývá z části B Oznámení výše, Program je zaměřen na zlepšení kvality ovzduší a jedná se tedy o specificky a úzce zaměřený

dokument s cílem zlepšit kvalitu životního prostředí. S ohledem na charakter Programu bylo možné již při zpracování oznámení identifikovat pro hodnocení relevantní složky a témata životního prostředí a veřejného zdraví, respektive ty složky, které pravděpodobně koncepcí ovlivněny nebudou. Na základě předběžné analýzy PZKO zpracovatel Oznámení definoval následující tři kategorie složek a témat životního prostředí a veřejného zdraví dle míry vazby na PZKO:

Kategorie 1 – **ovzduší, zdraví obyvatel a klima**: témata se silnou vazbou na Program, lze očekávat přímé a významné vlivy Programu na tato témata.

Kategorie 2 – **půda, voda, lesní ekosystémy, odpady, krajina**: témata se slabou vazbou na Program, lze očekávat spíše nepřímé a sekundární vlivy Programu na tato témata.

Kategorie 3 – **hluk, kulturní památky**: témata bez vazby na Program, který velmi pravděpodobně nebude mít vliv na tato témata.

S ohledem na výše uvedené a s cílem směřovat zjišťovací řízení na ta témata životního prostředí a veřejného zdraví, která mají určitou vazbu na Program a která tedy budou hodnocena z hlediska vlivů na životní prostředí, je tato část Oznámení primárně zaměřena na popis pro témata v kategoriích 1 a 2 výše. Témata v kategorii 3 jsou proto popsána jen stručně.

Ovzduší

K hlavním problémům kvality ovzduší v ČR v současné době patří znečištění suspendovanými částicemi, benzo(a)pyrenem a přízemním ozonem. S ohledem na navržená dopravní opatření v Programu, lze předpokládat snížení emisí prekurzorů troposférického ozonu, nicméně přízemní ozon není předmětem Programu (dle § 9 zákona) a je proto neúčelné se jím dále ve vztahu k Programu zabývat.

Z hlediska zdravotních dopadů v ČR je rozhodující znečištění ovzduší suspendovanými částicemi (PM_{10} a zejména $PM_{2,5}$**Chyba! Záložka není definována.**) a na ně vázanými perzistentními organickými polutanty (POP), zejména polycyklickými aromatickými uhlovodíky (PAU). Významný podíl na znečištění ovzduší suspendovanými částicemi mají sekundární částice vznikající z prekurzorů v ovzduší, za které jsou považovány NO_x, SO_2, NH_3 a VOC.

Emise ze spalovacích procesů v podobě oxidů dusíku a oxidu siřičitého mají negativní vliv na ekosystémy, ať už přímým poškozováním vegetace či v podobě kritických zátěží v důsledku acidifikace půd.

Emisní situace

V produkci emisí zaujímá zóna CZ08Z Moravskoslezsko na celkových emisích ČR málo významný podíl. Stacionární zdroje umístěné v tomto území působí dle emisní bilance ČHMÚ max. cca 3% emisí ČR (nejvíce v případě TZL, následuje CO a VOC, nejméně naopak v případě NH_3). V případě dopravy lze očekávat obdobně nízký podíl. Důvodem je relativně nízká hustota osídlení, které je koncentrováno především do měst především na severním okraji zóny (Opava, Krnov), v Moravské bráně na jihu (Nový Jičín) a v Bruntálu. Většina zóny se vyznačuje osídlením vesnického charakteru. S tím souvisí i nízký stupeň průmyslového využití (ve srovnání se silněji urbanizovanými regiony ČR).

Největší podíl na emisích tuhých znečišťujících látek vyprodukovaných v zóně CZ08Z Moravskoslezsko mají mobilní zdroje (cca 2/3 emisí) a vytápění domácností (cca 1/4). Ze stacionárních zdrojů působí nejvíce emisí TZL vytápění domácností (cca 2/3), naopak podíl velkých průmyslových podniků (REZZO 1) je nízký (10 - 15%).

Oxid siřičitý a oxid uhelnatý je produkován přibližně rovnocenně velkými průmyslovými zdroji a vytápěním domácností, doprava a malé průmyslové a komerční provozovny (REZZO 2) mají v emisích těchto látek nevýznamný podíl.

V případě oxidů dusíku a těkavých organických látek je nejvíce emisí produkováno průmyslovými podniky, méně vytápěním domácností (cca 1/4 NO_x) a v zanedbatelné míře ostatními zdroji (REZZO 2).

Vývoj emisí v zóně CZ08Z Moravskoslezsko v uplynulých letech dokládá následující graf.

Obrázek č. 1: Vývoj emisí hlavních znečišťujících látek v období 2001 – 2011

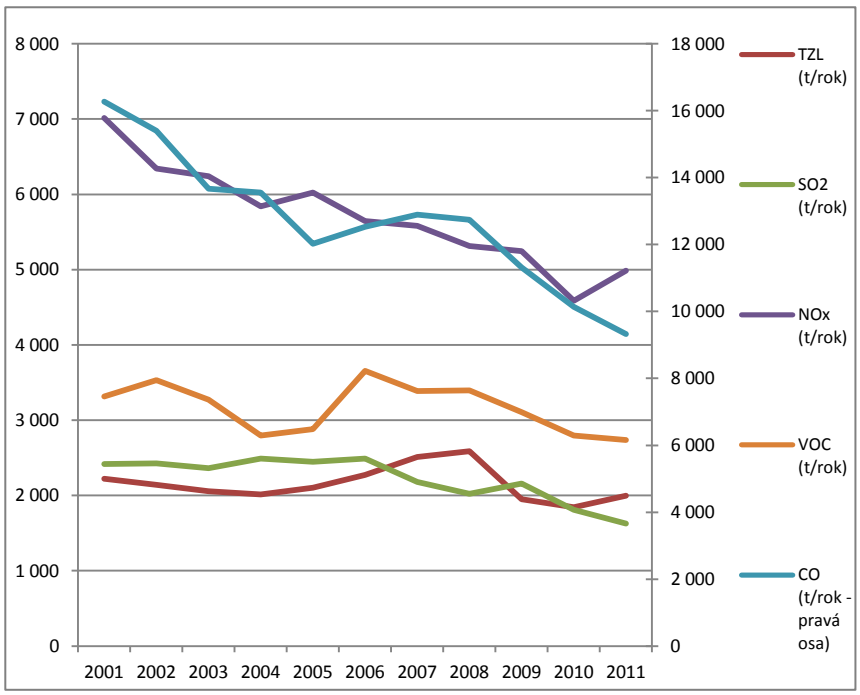

Zdroj dat: Emisní bilance ČHMÚ

Výrazně klesající trend v období od roku 2000 do současnosti lze konstatovat v případě oxidů dusíku a oxidu uhelnatého. Přibližně od roku 2007 klesají také emise oxidu siřičitého a VOC. Hodnotíme-li období od roku 2000 jako celek, pak emise tuhých znečišťujících látek vykazují stagnující trend. Krátkodobé zvýšení těchto emisí nastalo v letech 2007 a 2008.

Imisní situace

V uplynulých pěti letech (2009 - 2013) došlo v zóně CZ08Z Moravskoslezsko k překročení imisních limitů stanovených pro:

- průměrné roční koncentrace suspendovaných částic PM_{10} - severovýchodní část zóny v blízkosti polské hranice a Ostravy (ORP Hlučín);
- nejvyšší denní koncentrace suspendovaných částic PM_{10} - souvislá oblast v Moravské bráně na jihovýchodě a severní okraj zóny (okolí Opavy a Krnova, Osoblažsko);
- průměrné roční koncentrace benzo(a)pyrenu - oblast se téměř shoduje s oblastí překročení imisního limitu nejvyšších denních suspendovaných částic PM_{10}, ale s tím rozdílem, že zahrnuje také další roztroušené lokální izolované oblasti překročení v místech vesnic a měst na celé ploše zóny;

- průměrné roční koncentrace suspendovaných částic $PM_{2,5}$**Chyba! Záložka není definována.** - východní část zóny - ORP Bílovec, Frenštát pod Radhoštěm, Fulnek, Hlučín Hradec nad Moravicí, Kopřivnice, Kravaře, Nový Jičín, Opava, Příbor, Studénka).

Celkově je nejvíce zatíženou oblastí část zóny v Moravské bráně, přičemž imisní koncentrace (míra překročení imisních limitů) v této oblasti narůstají směrem k polské hranici.

Nevyhovující imisní situaci v zóně CZ08Z Moravskoslezsko rozhodující měrou působí přenos znečištění z přilehlé české i polské části Slezské pánve (komplexní znečištění vlivem kumulace těžkého průmyslu, lokálních topenišť a dopravy).

Pro látky, které v zóně CZ08Z Moravskoslezsko překračují imisní limity, lze na základě ročenek ČHMÚ za uplynulých 5 let (2009 - 2013) konstatovat následující celkové trendy vývoje znečištění:

- imisní koncentrace suspendovaných částic PM_{10} mírně klesají;
- imisní koncentrace suspendovaných částic $PM_{2,5}$ stagnují;
- imisní koncentrace benzo(a)pyrenu stagnují.

V některých oblastech ČR dochází k přechodným odchylkám od těchto celkových trendů, které vznikají působením řady faktorů na místní specifickou skladbu zdrojů znečišťování (např. přechodné zhoršení v době hospodářské recese v místech s dominantním vlivem individuálního vytápění, kdy emise vzrostly vlivem příklonu k cenově dostupnějším palivům).

V případě, že by posuzovaná koncepce nebyla realizována, do roku 2020 by u většiny znečišťujících látek zůstaly stávající trendy vývoje znečištění ovzduší beze změny. Ke změně trendu by bez realizace koncepce mohlo dojít v případě benzo(a)pyrenu, u kterého lze očekávat snížení emisí z individuálního vytápění domácností v návaznosti na modernizaci spalovacích zařízení (zákaz prodeje emisně nevyhovujících zařízení od roku 2014 a zákaz provozu těchto zařízení od roku 2022). Zdá se však, že ačkoliv je individuální vytápění domácností identifikováno jako největší zdroj emisí benzo(a)pyrenu, nebudou stávající opatření na tomto poli postačovat k nastolení průkazného klesajícího trendu imisních koncentrací. Lze tak usuzovat z faktu, že významná část emisí benzo(a)pyrenu pochází z vytápění dřevem, kde kromě vlivu topeniště hraje významnou a často rozhodující emisní roli kvalita paliva, zejména vlhkost. Kromě toho řada zařízení, které splní budoucí zákonné požadavky, bude i nadále technicky umožňovat nelegální spalování odpadů. Svou roli hraje i u nízkoemisních spalovacích zdrojů správná údržba a napojení na

teplovodní soustavu a skutečnost, že v domácnostech jsou provozovány doplňkové spalovací zdroje tepla (krby, kamna), na které se ve většině případů zpřísnění emisních požadavků uvedené v zákoně o ovzduší nevztahuje. Je potřeba zmínit také významný přenos suspendovaných částic $PM_{2,5}$ a benzo(a)pyrenu z Polska, který významně ovlivňuje imisní koncentrace těchto polutantů především v Moravské bráně (např. Hlučín, Studénka, Nový Jičín) a v příhraničních částech na severu zóny (Opava, Krnov, Osoblažsko).

Současné trendy vývoje suspendovaných částic a benzo(a)pyrenu bez realizace koncepce do roku 2020 v zásadě přetrvají. Pozitivní změny vyvolané jinými koncepcemi budou v hodnocené zóně málo významné.

Významná změna skladby zdrojů znečišťování se v hodnocené zóně do roku 2020 nepředpokládá, automobilová doprava může doznat ohodnotitelných změn pouze ve východní části zóny (postupný nárůst intenzit v severojižním trans evropském dopravním koridoru Moravskou bránou). Rizika budoucího vývoje lze proto hodnotit jako nízká.

Veřejné zdraví

V zóně Moravskoslezsko žilo k 31. 12. 2012, 429 912 obyvatel. Hustota obyvatelstva byla 120 obyvatel na 1 km^2. Obyvatelé ve věku 0 – 14 let (%) činili 15,0, tj. 63 622 obyvatel. Obyvatelé ve věku 65+ let činili 15,8%, tj. 67 096 obyvatel.

Obrázek č. 2: Počet obyvatel v Moravskoslezském kraji v letech 2009-2013 (vyjma okresů Karviná, Frýdek-Místek, Ostrava-město)

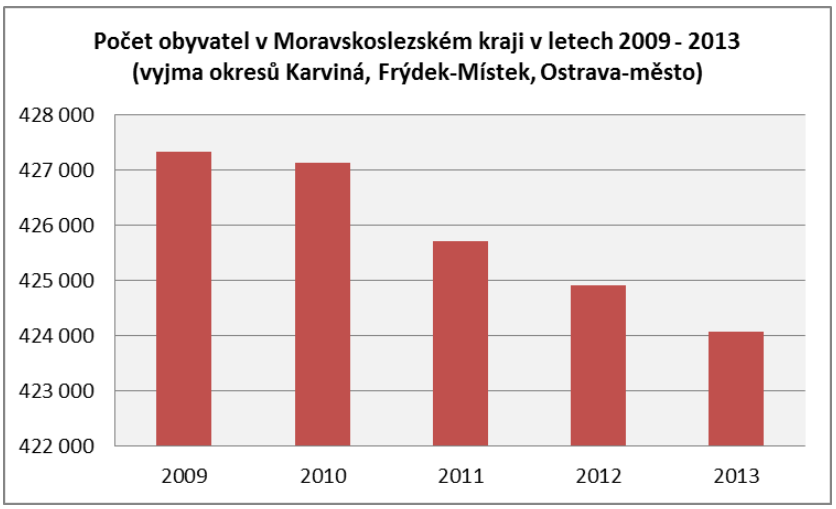

Počet obyvatel v zóně Moravskoslezsko se v letech 2009 – 2013 snižoval, za což může nižší porodnost a migrace obyvatelstva, která je v Moravskoslezském kraji vysoká i přes poměrně vysokou imigraci. Počet osob, které odešly, převyšuje přistěhovalé.

Obrázek č. 3: Počet obyvatel ve věku 0-14 let v Moravskoslezském kraji v letech 2009-2013 (vyjma okresů Karviná, Frýdek-Místek, Ostrava-město)

V roce 2011 došlo k nárůstu dětské populace ve věku 0 – 14 let, tento trend zůstává až do roku 2013, následně se pozvolna snižuje a naznačuje konec populačního boomu.

Obrázek č. 4: Počet obyvatel ve věku 65 a více let v Moravskoslezském kraji v letech 2009-2013 (vyjma okresů Karviná, Frýdek-Místek, Ostrava-město)

Na druhé straně dochází ke zvyšování počtu obyvatel starších 65 let. Moravskoslezsko se setkává (stejně jako celé další území České republiky) se stárnutím obyvatelstva, index stáří je 1,05. Nárůst počtu starších obyvatel je setrvalý což patrně svědčí o dobré lékařské péči. Na druhou stranu lze říci, že přibývá obyvatel v senzitivních

skupinách, které pravděpodobně mohou reagovat i na změny kvality ovzduší.

Obrázek č. 5: Hrubá míra úmrtnosti v Moravskoslezském kraji v letech 200-2013 (vyjma okresů Karviná, Frýdek-Místek, Ostrava-město)

Hrubá míra úmrtnosti, což je počet zemřelých na 1000 obyvatel, dosáhla v roce 2013 svého vrcholu, v roce 2011-12 byla nízká a identická.

Obrázek č. 6: Hrubá míra úmrtnosti na choroby oběhového systému v Moravskoslezském kraji v letech 2009-2013 (vyjma okresů Karviná, Frýdek-Místek, Ostrava-město)

Hrubá míra úmrtnosti pro nemoci srdeční a oběhové byla nejvyšší v roce 2010, od té doby klesá a patrně se do statistiky promítá zlepšení péče, ale také může jít o důsledek „harvesting efektu“ reagujícího na významné smogové epizody na počátku roku 2010.

Obrázek č. 7: Hrubá míra úmrtnosti na novotvary v Moravskoslezském kraji v letech 2009-2013 (vyjma okresů Karviná, Frýdek-Místek, Ostrava-město)

Hrubá míra úmrtnosti pro nádorová onemocnění byla v roce 2011 nejvyšší. Kojenecká úmrtnost v území v roce 2013 představovala 3,5 úmrtí na 1000 narozených, došlo ke zvýšení proti minulým třem letům.

Obrázek č. 8: Hrubá míra úmrtnosti kojenců v Moravskoslezském kraji v letech 2009-2013 (vyjma okresů Karviná, Frýdek-Místek, Ostrava-město)

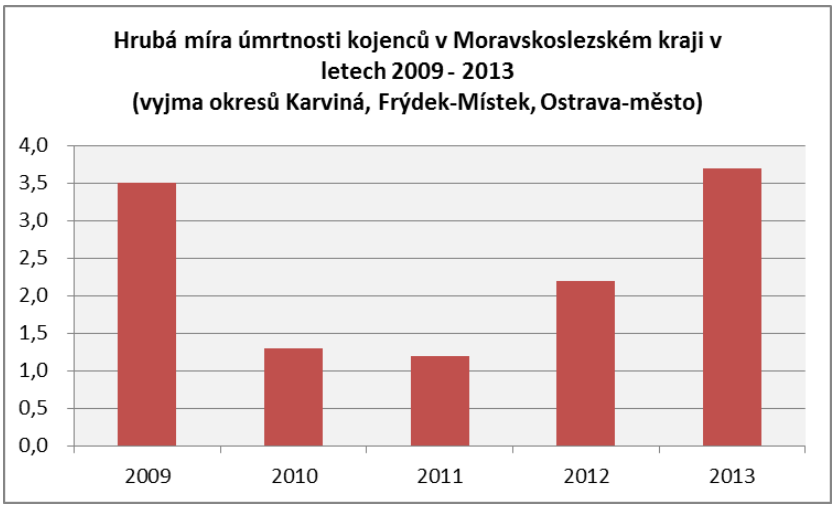

Hlavními faktory, které ovlivňují ukazatele zdravotního stavu, jsou genetické zakotvení, životní styl, výživa, návyky, sociální a ekonomické faktory a životní prostředí v dlouhodobém efektu. Akutně pak může ovlivňovat úmrtnost náhlé zhoršení kvality ovzduší a probíhající epidemie, vlivy však působí dohromady, výsledná

hodnota souvisí jak s dlouhodobým tlakem determinantů, tak s krátkodobě se propagujícími vlivy.

Vlivy etnicity a sociální tlaky nemůžeme bez speciálních analýz odlišit.

Determinujícími vlivy ve vztahu ke zdraví byla mj. kvalita ovzduší. K překračování imisních limitů docházelo u suspendovaných částic PM_{10}**Chyba! Záložka není definována.**, ozónu a benzo(a)pyrenu. Zdravotně zdůvodněným doporučením WHO pro průměrnou roční hodnotu, spojeným
s únosnou mírou rizika pro PM_{10}, je 20 µm/m^3, pro denní průměrné hodnoty 50 µm/m^3.

Přetrvává dlouhodobý tlak znečištění ovzduší. Významné je překračování ročních imisních limitů benzo(a)pyrenu, vyvolávajícího nádorová onemocnění při dlouhodobé expozici. Toto znečištění je ve velké míře vázané na suspendované částice a tak je snižování tohoto znečištění nezbytné. Došlo-li by k odstraňování překračování denních limitních hodnot suspendovaných částic zejména v zimě, situace by se významně zlepšila. Efekt na zdraví by se aktuálně mohl projevit v oblasti onemocnění oběhového aparátu, u nádorových onemocnění se zlepšení projeví až při dlouhodobém sledování.

V publikaci Ovzduší 5-6, 2010 byly uvedeny výsledky studie, kterou zpracoval Skorkovský et al. pod názvem „Vývoj dlouhodobé úmrtnosti ve dvou lokalitách Moravskoslezského kraje s rozdílnou úrovní znečištění zevních ovzduší“. Studie byla zaměřena na porovnání parametrů úmrtnosti a kvality ovzduší a jejich vztahů. Porovnávala ukazatele v zóně Moravskoslezsko a aglomeraci Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek a další území v rámci ČR.

V období 1982 – 2008 byla sledována standardizovaná úmrtnost (SÚ) a střední očekávaná délka (SDŽ) života při narození ve dvou lokalitách Moravskoslezského kraje s rozdílnou úrovní znečištění ovzduší. Průměrná koncentrace PM_{10} v období 1997 – 2008 byla ve „znečištěné“ lokalitě 44,9 µg/m^3 a v lokalitě čistší 35,8 µg/m^3. Průběh SÚ a SDŽ v obou lokalitách MSK byl porovnáván navzájem a také s Českou republikou a pánevní oblastí Ústeckého kraje (ÚK). Nejvyšší hodnoty celkové i specifické standardizované úmrtnosti jsou zjišťovány v „pánevní“ oblasti ÚK, která byla v osmdesátých letech a počátkem 90. let dvacátého století charakterizována extrémní úrovní znečištění zevního ovzduší. Celková SÚ i úmrtnost způsobená zhoubnými nádory a respiračními příčinami je ve „znečištěné“ oblasti MSK u obou pohlaví významně vyšší ve srovnání s oblastí „čistší“ a také významně vyšší než v České republice. Celková SÚ i úmrtnost způsobená zhoubnými nádory a respiračními příčinami smrti je

v „čistší“ oblasti významně vyšší než v České republice. Obdobné výsledky vyplývají i ze sledování úmrtnosti způsobené zhoubnými nádory plic a dýchacího systému. Nejkratší SDŽ je zjišťována v pánevních oblastech, v MSK, v lokalitě s vyšší úrovní znečištění zevního ovzduší je SDŽ**Chyba! Záložka není definována.** kratší než v lokalitě méně znečištěné a také kratší než v České republice. Výsledky potvrzují podíl znečištěného zevního ovzduší na zvyšování standardizované úmrtnosti a na zkracování SDŽ.

Změny klimatu

Z hlediska klimatu a jeho změn je k hodnocenému dokumentu relevantní zejména problematika emisí skleníkových plynů. Od roku 1994 je na úrovni ČR trend snižování emisí skleníkových plynů trvalý a případné fluktuace jsou způsobeny např. rozdílnými teplotami v zimních obdobích, meziročními změnami HDP či mírou implementace přijímaných opatření. Znatelný je pokles emisí v sektoru energetiky (stacionární spalování) a v sektoru zemědělství, naopak dlouhodobě narůstají emise z dopravy. K poklesu emisí dochází ve zpracovatelském průmyslu a v ostatních sektorech (bydlení, instituce a služby). Vzhledem k tomu, že do roku 2011 poklesly celkové emise skleníkových plynů v porovnání s rokem 1990 o 34,76 % (včetně LULUCF), respektive o 31,91 % (bez LULUCF), lze s vysokou pravděpodobností předpokládat úspěšné dosažení národního emisního cíle pro první kontrolní období Kjótského protokolu (2008 – 2012). Pozitivně se projevuje trend klesajícího podílu tuhých paliv a nárůst podílu zemního plynu. Pozitivní vliv lze také připsat energetickým úsporám (nové výrobní technologie, lepší spotřebiče, zateplování budov apod.).

Obdobnou situaci lze konstatovat i pro území Moravskoslezského kraje. V období 2001 – 2011 poklesly emise oxidu uhličitého o 42,7 %. S ohledem na ekonomickou charakteristiku Moravskoslezského kraje mají významný podíl na emisích CO_2 mají emise z technologických procesů – především pak z výroby železa a oceli (např. ArcelorMittal, Třinecké železárny) – dále emise z elektrárenských a teplárenských zdrojů, lokálních topenišť a dopravy.

Půda a horninové prostředí

Geograficky je dotčené území na západě vymezeno masivem Hrubého Jeseníku, jenž postupně přechází v Nízký Jeseník a Oderské vrchy, na východě jej ohraničují níže položené oblasti západního

okraje Ostravské pánve, na který na jihu navazuje přirozený krajinný koridor Moravská brána.

Západní část území je charakteristická výskytem přeměněných hornin (břidlice, droby, křemence, vápence), na východě jsou dominantní kvartérní usazeniny (hlíny, spraše, písky, štěrky).

Z hlediska ložiskové geologie jsou nebo byly hospodářsky významné akumulace vulkanosedimentárních železných rud (okolí Rýmařova) a polymetalických rud Nízkého i Hrubého Jeseníku (donedávna těžená ložiska Horní Benešov, Zlaté Hory), zlata (Suchá Rudná), vápence a cementářských surovin (Štramberk), stavebního a dekoračního kamene (Jakubčovice), pokrývačských břidlic a cihlářských surovin, kaolínu (Vidnava) a slévárenských písků (Opavsko).

Oblast širšího okolí Opavy je zařazena v původní verzi ČSN 73 0036 do seismické oblasti (území s pozorovanou zemětřesnou činností) o intenzitě 6° MCS (dvanáctistupňová MCS - Mercalli, Cancani, Sieberg – stupnice intenzity zemětřesení – byla používána v Evropě). V „předběžné mapě seizmických zón ČR“ leží dotčené území v oblasti s celorepublikově nejvyšší hodnotou efektivního špičkového zrychlení (0,085 g).

Z půd převládají v zájmovém území půdy méně úrodné: hnědé půdy a podzoly, v nižších polohách a podél řek se však vyskytují i úrodné hnědozemně.

Obrázek č. 9: Zemědělství v Moravskoslezském kraji

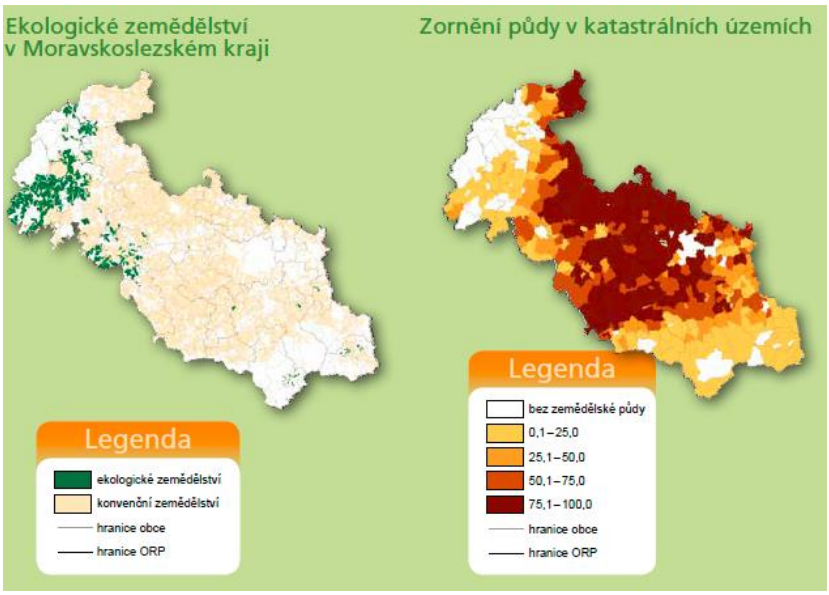

Zdroj: Atlas životního prostředí Moravskoslezského kraje, 2014

Intenzivní zemědělská činnost a vysoké procento zornění ZPF je charakteristické zejména pro vhodné podmínky pro tradiční zemědělské oblasti zejména na území okresů Opava a Nový Jičín (půdy s vysokou produktivností).

Z celokrajského pohledu dochází trvale k mírnému poklesu výměry zemědělské půdy a snižuje se také procento jejího zornění (v současnosti 32 % rozlohy kraje). Hlavní příčinou je tlak na využití půdy pro realizaci průmyslových a obchodních komplexů, logistických a dopravních staveb a bytové výstavby. S tímto fenoménem souvisí i negativní trend pokračující urbanizace záplavových území, především na Odře a Opavě, což zvyšuje potenciál škod v případě povodní.

Části zemědělské půdy byly rovněž zatravněny a převedeny na trvalé travní porosty, dalším trendem je nárůst výměry lesní půdy.

Problémem je rovněž znehodnocování půdy vodní a větrnou erozí.

Podle zdrojů Ústavu zemědělské ekonomiky a informaci v Moravskoslezském kraji hospodaří ekologickým způsobem více než 250 právnických a fyzických osob s oprávněním k podnikání. Největší počet ekologických zemědělců je evidován v okrese Bruntál, který patří i z hlediska výměr, na kterých je tento druh zemědělské činnosti provozován, na přední místo v kraji.

Voda

Většina dotčeného území náleží k povodí Odry, malá část pak do povodí Moravy. Kromě vlastní Odry představují významné hydrologické osy území též Opava a její hlavní přítok Moravice. Na ní rovněž leží dvě nejvýznamnější vodní díla oblasti: Nádrž Slezská Harta (870 ha a 200,95 mil. m^3) a nádrž Kružberk (280 ha a 35,53 mil. m^3). Část území na západě zájmové oblasti náleží do chráněné oblasti přírodní akumulace vod (CHOPAV) Jeseníky, vyhlášené nařízením vlády č. 40/1978 Sb., kde se zakazuje, mimo jiné, zmenšovat rozsah lesních pozemků, odvodňovat lesní a nelesní pozemky, provádět zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod, ad.

Větší část území patří k územím s vysokým množstvím ročních srážek (horské oblasti přes 1 000 mm). Celkový odtok je proto relativně velký, ale velmi nerovnoměrný, protože petrografický charakter hornin většiny území je nepříznivý pro akumulaci podzemní vody. Část území má proto výrazný nedostatek podzemních vod a značné množství sídel proto zajišťuje potřebu vody z vodárenských nádrží

prostřednictvím skupinových vodovodů. Dalším problémem spojeným s nerovnoměrností odtoku je častý výskyt povodní, zejména na horním toku Opavy. Jako součást protipovodňových opatření je proto plánována výstavba přehrady Nové Heřminovy.

Úroveň pitné vody z veřejné vodovodní sítě trvale vyhovuje všem ukazatelům normy pro pitnou vodu ČSN 75 7111, přičemž na veřejnou vodovodní síť je napojen cca 95 % obyvatel. V oblasti východně od Hrubého Jeseníku se vyskytují také prameny minerálních vod – postvulkanické kyselky (Karlova Studánka, Krnovsko, Bruntálsko, Moravský Beroun, Budišov).

Jakost povrchových vod se dlouhodobě zlepšuje, avšak i přes dosažené zlepšení kvality vod oproti počátku 90. let nelze považovat současný stav za zcela vyhovující, problematické jsou hlavně úseky vodních toků s menší vodností.

Při hodnocení jakosti vod v tocích Moravskoslezského kraje na základě ČSN 75 7221 (dle CENIA,pro léta 2012-2013) se z větších toků jako dlouhodobě nejvíce znečištěné jeví Jičínka (V. třída, tj. velmi silně znečištěná voda) a dále Hvozdnice spolu se souvisejícím úsekem střední Opavy (IV. třída, tj. silně znečištěná voda). Z malých toků patří k nejvíce znečištěným Heraltický potok, zejména vlivem enormního zatížení amoniakálním dusíkem a celkovým fosforem z nečištěných splaškových vod. Dále jsou to Bohumínská Stružka, Velká, Opusta v profilu nad Štěpánkou.

Na znečištění povrchových vod se nejvíce podílí komunální odpadní vody, a to jak vzhledem k jejich množství, tak k hodnotám jejich organického znečištění (dusík, fosfor). Na kanalizaci s koncovou ČOV není napojena řada menších obcí (pod 2000 EO) a rozptýlené zástavby, kde je takovéto řešení mimořádně ekonomicky náročné.

Odpady

Produkce odpadů

I přes skutečnost, že množství produkce odpadů v regionu klesá, patří Moravskoslezský kraj stále k nejvýznamnějším producentům odpadu v České republice. Samotná produkce i nakládání s odpady v Moravskoslezském kraji jsou ovlivněny vysokou hodnotou zalidnění a také množstvím průmyslových podniků v kraji. Proto je odpadové hospodářství v kraji charakterizováno také velkým množstvím průmyslových odpadů. Celková produkce odpadů na obyvatele se v kraji v posledních letech snižuje, v rámci České republiky se Moravskoslezský kraj v produkci odpadů zařadil na 2. místo.

Níže uvedená data se vztahují k území celého Moravskoslezského kraje. Vzhledem k tomu, že některé informace lze jen velice těžko oddělit a specifikovat pro vymezenou MS zónu, jsou zde ponechány i informace vztahující se k území celého kraje. Program se vztahuje jen na okresy Nový Jičín, Opava a Bruntál. V rámci MSK se jedná o oblast, která je průmyslem mnohem méně zatížena, většina průmyslových odpadů vzniká mimo vymezenou zónu. Zóna zaujímá 65% plochy MSK, žije zde cca 35% obyvatel MSK.

Skládky odpadů jsou v současné době nadále využívány jak pro odstraňování průmyslových odpadů, tak i pro odstraňování komunálních odpadů. Kromě skládek jsou na území Moravskoslezského kraje provozována také další zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů, která jsou svoji kapacitou, případně charakterem významná pro systém nakládání s odpady v kraji. Mezi ně patří zejména spalovna nebezpečných odpadů v Ostravě – Mariánských Horách, zařízení pro sběr, výkup a využívání autovraků v Petřvaldě, Sviadnově a Dobré a dotřiďovací linky komunálních odpadů v Třinci, Frýdku-Místku, Chlebičově a Vratimově. Od roku 2002 je v Ostravě-Kunčicích v provozu linka na výrobu alternativního paliva ze spalitelných odpadů kategorie ostatní odpad. To znamená, že s významnou částí odpadů vznikajících v MS zóně je nakládáno mimo tuto zónu, ale stále v rámci MSK.

K přetrvávajícím problémům v oblasti nakládání s odpady stále patří množství biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládky. Příčinou je nedostatečná kapacita zařízení pro využívání biologicky rozložitelných odpadů, a to jak kalů z ČOV, tak i například odpadů ze stravování a z obchodních řetězců.

Dalším problémem je rekultivace a zabezpečení uzavřených a uzavíraných skládek odpadů a využití tohoto typu brownfields.
Celková produkce odpadů pro zónu Moravskoslezsko byla vypočtena z údajů (produkce odpadů) pro celý MSK na základě množství obyvatel žijících v zóně Moravskoslezsko.

Tabulka č. 1: Celková produkce odpadů v zóně Moravskoslezsko (t)

	2005	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Celková produkce odpadů	1 849 721	2 029 178	1 510 303	1 809 432	1 562 295	1 790 282
Podíl nebezpečných odpadů	119 209	111 527	107 457	123 533	155 682	115 738

V roce 2009 poklesla produkce odpadů na podobnou úroveň jako v roce 2007, v roce 2010 se však opět zvýšila a dosáhla téměř totožného množství jako v roce 2008. Výjimku tvoří podíl

nebezpečného odpadu, který byl v roce 2009 největší od roku 2004, nicméně v roce 2010 produkce nebezpečného odpadu oproti roku 2009 významně klesla a je tak na podobné úrovni jako v předchozích letech.

Z hlediska vztahu odpady x ovzduší patří mezi významné odpady z energetického průmyslu, odpady z ostatních průmyslových odvětví a odpady související s ochranou ovzduší v oblasti individuálního vytápění domácností. Množství odpadů, které souvisejí s ochranou ovzduší, je z hlediska celkové produkce odpadů v ČR významné. Např. pouze samotné vedlejší energetické produkty představují cca 12-14 mil. tun materiálů (téměř 50% produkce všech odpadů v ČR), které mohou být evidovány jako výrobek nebo jako odpad, přičemž závisí pouze na rozhodnutí provozovatele zdroje, zda daný produkt certifikuje jako výrobek. K tomuto množství, které je významné již samo o sobě, přistupují, mimo jiné, odprašky z jiných průmyslových odvětví a popeloviny z individuálního vytápění domácností pevnými palivy. Míra druhotného využití těchto odpadů má vzhledem k jejich množství potenciál významně ovlivnit celkovou bilanci produkce odpadů jak v ČR, tak i v zóně Moravskoslezsko.

Odpady související s ochranou ovzduší v energetice

S provozem energetických zařízení souvisí produkce sádrovce, popela ložového/strusky a popela úletového. Uvedené vedlejší produkty se částečně stávají odpadem a z větší části výrobkem k dalšímu využití.

Vzhledem k tomu, že součástí zóny Moravskoslezsko jsou ORP, na jejichž území se nenacházejí významné energetické zdroje, resp. se nacházejí v minimálním množství, bude také množství odpadů vznikajících z energetiky méně významné (v porovnání s ostatními regiony ČR).

Navíc lze v budoucnu do roku 2020 očekávat (v návaznosti na již zahájená opatření ke snížení emisí a očekávanou postupnou změnu palivové základny v energetice) pokles množství vedlejších energetických produktů (odpady+výrobky) o cca 20%. S významným nárůstem spotřeby močoviny a čpavku pro denitrifikaci spalin je nutno počítat se zhoršením kvalitativních parametrů popílků, což ztíží jejich certifikaci a odbyt na trhu. Tato skutečnost je rizikem, které může zvýšit množství odpadů.

Odpady související s ochranou ovzduší v ostatních průmyslových odvětvích

Odpady, jejichž produkce souvisí s ochranou ovzduší, jsou především odprašky z čištění spalin a odpadní vzdušiny. Lze očekávat, že do budoucna přetrvá stávající trend, kdy narůstá jejich množství v návaznosti na pokračující zpřísňování emisních limitů a s tím

související zvyšování účinnosti odprášení. Odpady z průmyslu jsou pro zónu Moravskoslezsko nevýznamné (v porovnání s jinými zónami ČR).

Obecně lze do budoucna v návaznosti na pokračující zpřísňování emisních limitů očekávat rostoucí trend množství odprašků, které je rizikem z hlediska zvýšení produkce odpadů. Případné navýšení množství průmyslových odprašků bude vhodné kompenzovat rozvojem technologií umožňujících zvýšit podíl materiálového využití těchto produktů. Toto riziko je však pro zónu Moravskoslezsko nevýznamné.

Odpady související s ochranou ovzduší v oblasti individuálního vytápění domácností

Nejvíce popelovin vzniká v domácnostech ze spalování uhlí, popel z biomasy ovlivňuje celkovou bilanci několikanásobně méně. V rámci Moravskoslezského kraje bylo v rámci výzev z OPŽP a podpory MSK vyměněno cca 55 tis. kotlů na tuhá paliva. Jedná se cca o 10% z celkového množství v ČR. Přepočtem na počet obyvatel a rozlohu zóny Moravskoslezsko a vzhledem k charakteru zástavby lze odhadnout, že cca 40 % kotlů bylo vyměněno v zóně Moravskoslezsko.

V tomto sektoru dochází v současnosti k významnému snižování počtu domácností vytápěných pevnými palivy, snižuje se však postupně produkce popelovin vlivem postupné modernizace (zvyšování účinnosti) zdrojů vytápění na pevná paliva. Tento trend bude urychlen blížícím se termínem povinného používání kotlů vyšších emisních tříd od roku 2018. Do roku 2020 lze při důsledné realizaci opatření zakotvených v platné legislativě očekávat snížení produkce odpadů z individuálního vytápění domácností.

Lesní ekosystémy

Lesy pokrývají cca 45% území okresu Bruntál, 27% okresu Karviná a 22% okresu Nový Jičín. Mají příznivý vliv na klima a ovzduší (zadržování a pomalé uvolňování vody, ochlazování v letních měsících, odčerpávání CO_2 a produkce kyslíku, zachytávání prachových částic a znečišťujících látek apod.), protierozní funkce, význam pro biodiverzitu, zdraví a rekreaci obyvatel. Z hlediska kvality ovzduší jsou negativně ovlivňovány zejména acidifikací, kterou způsobují oxidy síry a dusíku a amoniak, eutrofizací, tedy nadměrným ukládáním živin, zejména vlivem oxidů dusíku a amoniaku, a ozónem, který poškozuje vegetaci. Většina lesů v území jsou hospodářské. Z lesů zvláštního určení mají větší podíl lesy v ochranných pásmech vodních zdrojů a lesy významné pro biodiverzitu, z lesů ochranných vysokohorské.

Lesy v území jsou zejména v jihovýchodní polovině území vystaveny silnému imisnímu zatížení. Na venkovských lokalitách, kde jsou posuzovány limity koncentrací znečišťujících látek ve vztahu k ekosystémům, k jejich překračování většinou nedochází, poškození lesů je však stále velmi vysoké a nadále pokračuje. V oblasti Hrubého Jeseníku převažuje dobrý stav lesů, směrem na jih a východ se stav lesů zhoršuje. Negativní vliv znečištění ovzduší se kumuluje s dalšími faktory, jako je nevhodná druhová a věková skladba, klimatické jevy (sucho, mráz, vítr apod.), škůdci, houbové choroby apod. Při obnově porostů jsou vysazovány porosty vhodnější druhové skladby.

Příroda a krajina

Fauna, flóra: Fytogeograficky patří severní část území do Českomoravského mezofytika, okresy Vidnavsko-osoblažská pahorkatina, Jesenické podhůří a Opavská pahorkatina, mimo nejvyšší polohy, které náleží do Českého oreofytika, okres Hrubý Jeseník, resp. Nízký Jeseník. Jižní část patří do Karpatského mezofytika, okresy Moravská brána vlastní, Ostravská pánev a Beskydské podhůří. Nejcennějšími územími z hlediska fauny a flóry jsou chráněná území, zejména CHKO Jeseníky a Poodří. Území je zásadní z hlediska migrací velkých savců, jsou zde významné koridory z Beskyd do Jeseníků, které jsou ovšem v oblasti Moravské brány špatně průchozí kvůli dopravním stavbám a hustému osídlení.

Krajina: Na severu území je převážně zalesněný masiv Hrubého Jeseníku s nejvyšším bodem Pradědem (1491 m n.m.) na hranici kraje. Navazuje Nízký Jeseník a Oderské vrchy, kde se střídají zejména větší lesní celky a zemědělské plochy. Opavská nížina a Moravská brána je hustě osídlená, převážně zemědělsky využívaná. Na jihu území končí v podhůří Beskyd. Největším vodním tokem je Odra, dále Opava a Moravice s významnou v. n. Slezská Harta. Zejména v nivách řek je řada vodních ploch různé velikosti. Souvislejší nefragmentovaná krajina (dle polygonů ÚAT) je především v oblasti Hrubého a Nízkého Jeseníku a Oderských vrchů, je členěná silnicemi I. třídy. Na území kraje se nacházejí **přírodní parky** Moravice, Oderské vrchy a Podbeskydí, zasahují sem dále Sovinecko a Údolí Bystřice.

Významnými krajinnými prvky ze zákona jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy, dále může orgán ochrany přírody a krajiny zaregistrovat další části krajiny. V území je registrována celá řada VKP, zejména parky, aleje, mokřady apod. Významné krajinné prvky je možné využívat jen tak, aby nedocházelo k jejich poškození. V zájmovém území jsou vymezeny všechny úrovně **územního**

systému ekologické stability, tedy nadregionální, regionální a lokální, zahrnuje především zachovalejší lesy, vodní toky a jejich okolí a větší i menší plochy zeleně.

ZCHÚ, Natura 2000: Na řešeném území se nachází 83 maloplošných zvláště chráněných území, a to v kategorii národní přírodní památka (5), přírodní památka (31), přírodní rezervace (42) a národní přírodní rezervace (5) a zasahuje sem CHKO Jeseníky, Poodří a Beskydy. Dále je zde 43 evropsky významných lokalit náležejících do evropské soustavy chráněných území Natura 2000 a ptačí oblasti Beskydy, Jeseníky a Poodří. Předměty ochrany ZCHÚ, zejména vegetace, jsou ovlivňovány kvalitou ovzduší. V území je vyhlášeno asi 200 památných stromů nebo skupin stromů. Lokalitou chráněnou dle Ramsarské úmluvy je Poodří.

Kulturní památky

Dotčené území je velmi bohaté na různorodé kulturní památky. Oblast podél řeky Odry zpestřuje řada zámků (např. Kunín, Nový Jičín), zřícenin hradů (Starý Jičín) a tři městské památkové rezervace (Štramberk, Nový Jičín, Příbor). Na Opavsku se nachází rovněž řada zámků (např. Hradec nad Moravicí, Raduň, Kravaře) historických měst a také zachovalé vojenské pevnosti z fortifikační linie z 30. let 20. století. V oblasti Jeseníků pak vedle řady zámků a zřícenin hradů (např. Sovinec) nalezneme nejstarší úzkokolejku ve střední Evropě s parním vlakem.

Vrcholně zajímavým dřevěným architektonickým celkem je Karlova Studánka. Jedná se o soubor dřevěných zděných lázeňských domů, ovlivněných empírem z konce 18. a počátku 19. století, které tvoří historické jádro horského městečka ojedinělého typu v Moravskoslezském kraji.

Důležitou součástí kulturního dědictví jsou i drobné stavby v krajině, zejména větrné a vodní mlýny dochované v Poodří i na Opavsku.

Hluk

Na území zóny probíhá implementace Směrnice EU 2002/49/ES – o snižování hluku v životním prostředí aproximované v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění a ve Vyhlášce Ministerstva zdravotnictví ČR č. 523/2006 Sb., o hlukovém mapování, v platném znění.

Ministerstvo dopravy podle Čl. XII. odst. 2 změnového zákona č. 222/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zajistilo pořízení akčních protihlukových plánů pro:

- okolí pozemních komunikací, které jsou ve vlastnictví státu a po kterých projede více než 6 000 000 vozidel za rok (cca 16 400 voz/den);
- železniční tratě, po kterých projede více než 60 000 vlaků za rok;
- v blízkosti hlavních letišť, kde se uskuteční více než 50 000 vzletů nebo přistání za rok.

Od roku 2012 probíhá druhá etapa zpracování hlukových map a akčních plánů pro:

- silnice, po nichž projede více než 3 000 000 vozidel za rok;
- železnice, po nichž projede více než 30 000 vlaků za rok;
- letiště, které má více než 50 000 vzletů nebo přistání za rok;
- aglomerace s více než 100 000 obyvateli, které určí členský stát.

C.4. STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Na základě informací uvedených v kap. C.3. oznámení jsou v tabulce níže shrnuty hlavní problémy životního prostředí a zdravotního stavu obyvatel na úrovni zóny Moravskoslezsko spolu s uvedením specifických problémů, které souvisí s kvalitou ovzduší.

Tabulka č. 2: Hlavní problémy ŽP a zdravotního stavu obyvatel na úrovni zóny Moravskoslezsko.

Téma	Specifické problémy	Souvislost problému s kvalitou ovzduší
Ovzduší	Překračování imisních limitů suspendovaných částic PM_{10}, $PM_{2,5}$, a benzo(a)pyrenu.	PM_{10}, $PM_{2,5}$, a benzo(a)pyren jsou látky, které se vyznačují největší mírou překračování imisních limitů s největším dopadem na zdraví lidí a/nebo látky vyznačující se nepříznivým trendem koncentrací.
Zdraví obyvatel	Střední délka života je dlouhodobě kratší, než je průměr ČR. Standardizovaná úmrtnost je dlouhodobě vyšší, než je průměr ČR. Mezi ČR a zónou Moravskoslezsko jsou významné rozdíly.	Pravděpodobný vliv kvality ovzduší, (zejména koncentrací aerosolových částic a benzo(a) pyrenu) spolu s faktory provázejícími životní styl, profesi a sociální podmínky na zdraví obyvatel.
Změny klimatu	Emise skleníkových plynů z výroby železa a oceli, elektrárenských a teplárenských zdrojů, lokálních topenišť a dopravy.	Realizací opatření ke zlepšení kvality ovzduší v příslušných sektorech lze předpokládat také snížení emisí skleníkových plynů.
Půda	Úbytek ZPF a nezastavěných ploch.	Prašnost na zastavěných a zpevněných plochách.
	Ohroženost zemědělských půd erozí (vodní i větrnou).	Prašnost s emisemi pevných částic.
	Vliv těžby kamene případně dalších stavebních surovin na	Prašnost s emisemi pevných částic.

	kvalitu ovzduší.	
Voda	Problémy jakosti povrchových vod.	Atmosférická depozice nutrientů (zejména dusíku) může přispět k eutrofizaci povrchových vod.
	Povodňové riziko.	
	Zásobování vodou nutno zajišťovat převody mezi povodími.	
Odpady	Rostoucí množství odpadů z průmyslu.	V souvislosti se snižováním množství prachu unikajícího do ovzduší z průmyslu vzniká více odpadů (odprašků) z průmyslu.
Lesní ekosystémy	Špatný stav lesů. Zábory a fragmentace lesní půdy.	Lesní ekosystémy v území jsou zatíženy znečištěním ovzduší, vliv působí synergicky s dalšími zátěžemi. K záborům a fragmentaci lesů dochází mj. kvůli dopravním stavbám.

Krajina	Špatný stav zeleně. Degradace citlivých stanovišť. Ubývání zeleně, přírodních stanovišť a ohrožených druhů. Integrita a stav ZCHÚ a lokalit Natura 2000 a jejich předmětů ochrany. Narušování krajinného rázu výraznými stavbami. Fragmentace krajiny a snížená migrační prostupnost.	Jednou z příčin špatného stavu zeleně a stanovišť je i vysoká imisní zátěž (eutrofizace, acidifikace, ozon, zatížení pevnými látkami). Budování dopravní infrastruktury vede k záboru biotopů, narušování integrity ZCHÚ a záboru jejich předmětů ochrany. Krajinný ráz je ovlivňován např. dopravními stavbami. Významným faktorem ovlivňujícím fragmentaci krajiny a migrační prostupnost jsou dopravní stavby, které se realizují mj. z důvodů ochrany ovzduší v sídlech.
Hluk	Město Opava si nechalo zpracovat v roce 2008 hlukovou mapu. V roce 2011 vydalo městskou vyhlášku k regulaci některých zdrojů hluku. Hlukové mapování bylo provedeno i v Novém Jičíně, pro D47, Hlučín a hlavní železniční spojení Olomouc-Ostrava.	Regulace hluku v historickém městě Opava bude obtížná, doprava je vedena městem. Doprava se podílí na znečištění ovzduší ve městě a na hlukové situaci.
Kulturní památky	Zajištění ochrany a financování obnovy kulturních památek.	Negativní účinky znečištěn ovzduší se týkají zejména konstrukčních prvků či uměleckých děl a staveb z materiálů reagujících s chemickými sloučeninami obsaženými v emisích (sloučeniny síry, sloučeniny dusíku, chloridy, oxid uhličitý a ozón).

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

V tabulce níže jsou na základě informací z kap. C.3. a C. 4. oznámení uvedena témata životního prostředí a možná rizika, respektive příležitosti plynoucí z Programu zlepšování kvality ovzduší pro zónu Moravskoslezsko vzhledem ke specifickým problémům, souvisejícím s kvalitou a ochranou ovzduší. Tímto způsobem je zpracovatelem Oznámení navržen rozsah posouzení. V dalším postupu by mělo být zaměřeno na vyloučení či omezení rizik a posílení příležitostí souvisejících s Programem:

Tabulka č. 3: Témata ŽP a možná rizika a příležitosti plynoucí z Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Moravskoslezsko.

Téma	Specifické problémy	Rizika a příležitosti plynoucí z PZKO	Možná opatření ke zmírnění rizik, respektive posílení využití příležitostí	Návrh analýz v dalším postupu SEA
Ovzduší	Překračování imisních limitů suspendovaných částic PM_{10}**Chyba! Záložka není definována.**, $PM_{2,5}$ a benzo(a)pyrenu ve východní části zóny a na jejím severním okraji. V případě benzo(a)pyrenu také ve většině sídel na celém území zóny.	**Příležitosti:** 1) Lokální snížení imisních koncentrací PM v blízkosti velkých průmyslových zdrojů stanovením územních emisních stropů. 2) Snížení imisních koncentrací benzo(a)pyrenu ve všech sídlech na ploše zóny snížením emisí z individuálního vytápění domácností.	Soustředit aktivity směrem k hlavním prioritám ochrany ovzduší v zóně: 1) Snížit přenos PM a B (a)P z oblastí mimo zónu, zejména z polské a české části Slezské pánve. 2) Snížit emise z individuálního vytápění domácností.	1) Posouzení vyváženosti navržených opatření z hlediska hlavních priorit ochrany ovzduší v zóně. 2) Posouzení, zda jsou navržená opatření dostatečně konkrétní, aby mohla být účinná.

Zdraví	Střední délka života je dlouhodobě kratší a standardizovaná úmrtnost dlouhodobě vyšší, než má Česká republika. Mezi ČR a zónou Moravskoslezsko jsou významné rozdíly.	**Rizika:** Pravděpodobný vliv kvality ovzduší, zejména koncentrací aerosolových částic a benzo(a) pyrenu spolu s faktory provázejícími životní styl, profesi a sociální podmínky.	Je nutné respektovat závěry vědeckých studií, které již proběhly na území MSK. Včetně přímého pozitivního ovlivňování zdraví.	Využití studií (při zpracovávání PZKO o zdraví, které již proběhly v projektu Silesia, realizované pracovištěm genotoxikologie Akademie věd v letech 2010-2011 k formulaci opatření vedoucích ke zlepšení ovzduší a veřejného zdraví.
Změny klimatu	Snižování emisí skleníkových plynů v sektorech výroby železa a oceli, energetiky, a dopravy.	Realizací opatření ke zlepšení kvality ovzduší v daných sektorech lze předpokládat také snížení emisí skleníkových plynů.	-	Identifikace opatření, které mohou přispět ke snížení emisí skleníkových plynů.
Půda	Acidifikace půd je primárně dána přírodními podmínkami, atmosférická depozice antropogenních emisí však může přispět k negativním dopadům na ekosystémy a hospodaření s půdou.	Lze předpokládat všestranně pozitivní vliv koncepce.	-	-
	Ohroženost zemědělských půd erozí (vodní i větrnou).	Prašnost s emisemi pevných částic.	Protierozní opatření v krajině.	-

	Těžba kamene a dalších stavebních surovin.	Prašnost s emisemi pevných částic.	Opatření k omezení prašnosti v provozech.	-
Voda	Eutrofizace vod. Atmosférické emise nejsou primární příčinou, nicméně mohou přispět k vnosu nutrientů (zejména dusíku) do vod.	Lze předpokládat pozitivní vliv koncepce. Redukce emisí bude mít vždy pozitivní vliv.	-	-
Odpady	Problém: rostoucí množství odpadů z průmyslu. V území Moravskoslezské zóny není zcela zásadní (vzhledem k minimálnímu zastoupení průmyslu). Týká se především větších měst, popř. jejich okrajových částí.	**Rizika:** přesunutí problému z oblasti ochrany ovzduší do oblasti odpadů. Konkrétně se může jednat např. o Opatření BB2 PZKO: Snižování prašnosti v areálech průmyslových podniků, pořízení techniky pro omezení fugitivních emisí.	*Opatření mimo rámec PZKO*: Posílit strategická opatření zaměřená na výzkum a vývoj ekonomicky výhodných způsobů materiálového využití průmyslových odprašků a vedlejších energetických produktů.	-
Lesní ekosystémy	Špatný stav lesů.	**Příležitosti:** Snížení imisního zatížení vedoucí ke zlepšení stavu lesů.	-	Kvalitativní vyhodnocení rizik a přínosů strategie. Indikace oblasti, kde dojde k nejvýznamnějšímu zlepšení
	Zábory a fragmentace lesní	**Rizika:** Dopravní stavby (např.	Opatření na úrovni územního	

	půdy.	silniční a železniční stavby). **Příležitosti:** Zalesňování zemědělské půdy.	plánování a projektu (optimalizace trasy a řešení).	imisní situace ve vztahu k lesním ekosystémům. Návrh opatření pro eliminaci a zmírnění negativních a posílení pozitivních vlivů.
Příroda a krajina	Špatný stav městské zeleně.	**Příležitosti:** Snížení imisního zatížení.	-	Identifikace relevantních cílů a opatření, kvalitativní vyhodnocení rizik a přínosů, indikace oblastí (typů krajiny) s největším pravděpodobným pozitivním i negativním dopadem. Návrh opatření pro eliminaci a zmírnění negativních a posílení pozitivních vlivů.
	Degradace citlivých stanovišť vlivem imisního zatížení.	**Příležitosti:** Snížení imisního zatížení.	-	
	Ubývání zeleně, přírodních stanovišť a ohrožených druhů.	**Rizika:** Dopravní stavby (silniční a železniční stavby, parkoviště, cyklostezky). Zateplování budov (ptáci, netopýři). Využití brownfields (možná přítomnost ohrožených druhů) **Příležitosti:** Výsadba zeleně, vegetačních prvků	Opatření na úrovni územního plánování a projektu (optimalizace trasy a řešení). Opatření ke zmírnění negativních vlivů silniční infrastruktury Opatření na projektové úrovni při izolaci budov	
	Integrita a stav ZCHÚ a lokalit Natura 2000 a jejich předmětů ochrany.	**Rizika:** Dopravní stavby (silniční a železniční stavby, parkoviště, cyklostezky). **Příležitosti:** Snížení imisního zatížení, zlepšení stavu biotopů ovlivněných eutrofizací,	Opatření na úrovni územního plánování a projektu (optimalizace trasy a řešení). Respektování integrity ZCHÚ a nároků předmětů ochrany při realizaci opatření	

		acidifikací a ozónem		
	Narušování krajinného rázu výraznými stavbami.	**Rizika:** Dopravní stavby (např. silniční a železniční stavby).	Opatření ke zmírnění negativních vlivů silniční infrastruktury zejm. na projektové úrovni (volba trasy a provedení, doprovodná zeleň).	
	Fragmentace krajiny a snížená migrační prostupnost.	**Rizika:** Dopravní stavby (např. silniční a železniční stavby).	Opatření ke zmírnění negativních vlivů silniční infrastruktury zejm. na projektové úrovni (volba trasy a provedení, doprovodná zeleň).	
Kulturní památky	Vliv atmosférické depozice na památkové objekty.	Lze předpokládat pozitivní vliv koncepce. Redukce emisí bude mít vždy pozitivní vliv.	-	-

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

E.1. VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHUJÍCÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY

V této fázi nelze specifikovat možné vlivy PZKO přesahující hranice České republiky. Vzhledem k charakteru a předpokládanému obsahu PZKO jsou však negativní vlivy na životní prostředí mimo území ČR málo pravděpodobné.

Přeshraniční vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví mohou nastat v případě konkrétních projektů – v takovém případě budou předmětem posouzení vlivů záměru na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

E.2. MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE

Není přiložena.

E.3. DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Nejsou uvedeny.

E.4. STANOVISKO ORGÁNU OCHRANY PŘÍRODY, POKUD JE VYŽADOVÁNO PODLE § 45I ODST. 1 ZÁKONA Č. 114/1992 SB., V PLATNÉM ZNĚNÍ

Níže uvedená tabulka poskytuje přehled obdržených stanovisek orgánů ochrany přírody dle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění (zda lze vyloučit významný vliv předmětné koncepce na předměty ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí či nikoli). Tučně jsou zvýrazněna stanoviska, v nichž orgány ochrany přírody nevyloučily významný vliv.

Vzhledem k tomu, že některé orgány ochrany přírody svým stanoviskem vliv nevyloučily, bude koncepce podrobena hodnocení důsledků koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Toto hodnocení bude součástí procesu SEA.

Tabulka č. 4: Přehled stanovisek orgánů ochrany přírody dle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.

	Orgán ochrany přírody	**Stanovisko dle §45i**
1.	**Moravskoslezský kraj, oddělení ochrany přírody a krajiny**	**Koncepce může mít významný vliv**
2.	**MŽP, odbor výkonu státní správy IX Ostrava**	**Nelze vyloučit, že koncepce může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv**
3.	AOPK ČR, Odbor obecné ochrany přírody a krajiny	Koncepce nemůže mít významný vliv

Stanoviska orgánů ochrany přírody jsou uvedena v Příloze č. 1

ZPRACOVATELÉ OZNÁMENÍ KONCEPCE

Integra Consulting s.r.o.
Pobřežní 18/16
186 00 Praha 8

DATUM ZPRACOVÁNÍ OZNÁMENÍ KONCEPCE

13. července 2015

JMÉNO, PŘÍJMENÍ, ADRESA, TELEFON A E-MAIL OSOB, KTERÉ SE PODÍLELY NA ZPRACOVÁNÍ OZNÁMENÍ KONCEPCE

Mgr. Martin Smutný
Integra Consulting s.r.o.
e-mail: martin.smutny@integracons.com

Mgr. Simona Kosíková Šulcová
Integra Consulting s.r.o.
tel.: (420) 606 640 700
e-mail: simona.kosikova@integracons.cz

Mgr. Michal Musil
Integra Consulting s.r.o.,
e-mail: michal.musil@integracons.cz

Ing. Radim Seibert
Regionální centrum EIA s.r.o.
e-mail:seibert@rceia.cz

Ing. Jitka Kaslová
Regionální centrum EIA s.r.o.
e-mail: kaslova@rceia.cz

Mgr. Michala Kopečková
Občanské sdružení Ametyst
e-mail: kopeckova@ametyst21.cz

MUDr. Eva Rychlíková
Zdravotní Ústav Ústí nad Labem
e-mail: eva.rychlikova@zuusti.cz

PODPIS OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE

V Praze, dne

.....

Bc. Kurt Dědič
ředitel odboru ochrany ovzduší
Ministerstvo životního prostředí

SEZNAM ZKRATEK

BaP	benzo(a)pyren
CENIA	CENIA, česká informační agentura životního prostředí
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSN	Česká státní norma
EO	ekvivalentní obyvatel
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
LULUCF	Land Use, Land-Use Change and Forestry
MCS	stupnice intenzity zemětřesení
MSK	zóna Moravskoslezsko
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NH_3	amoniak
NO_x	oxidy dusíku
NP	Národní park
OP	Operační program
OPŽP	Operační program životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
PAU	polycyklické aromatické uhlovodíky
PM_{10}	suspendované částice o průměru menším než 10 mikronů
$PM_{2,5}$	suspendované částice o průměru menším než 2,5 mikronů
POP	perzistentní organické polutanty
PZKO	Program zlepšování kvality ovzduší
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SDŽ	střední délka života
SEA	posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí – z anglického Strategic environmental assessment
SSOO	Střednědobá Strategie zlepšení kvality ovzduší
SO_x	oxidy síry
SÚ	standardizovaná úmrtnost

TZL	tuhé znečišťující látky
ÚAT	unfragmented area with traffic
ÚK	Ústecký kraj
VOC	těkavé organické látky – z anglického volatile organic compound
WHO	Světová zdravotnická organizace
ZCHÚ	Zvláště chráněná území
ZPF	Zemědělský půdní fond
ŽP	životní prostředí

F. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Došlá stanoviska jednotlivých orgánů ochrany přírody podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
Odbor životního prostředí a zemědělství
28. října 117, 702 18 Ostrava

Elektronický podpis - 28.5.2015
Certifikát autora podpisu:
Jméno : Ing. Jan Filga
Vydal : PostSignum Qualified C...
Platnost do : 8.6.2016

Váš dopis zn.:	29378/ENV/15
Ze dne:	28. 4. 2015
Čj:	MSK 55873/2015
Sp. zn.:	ŽPZ/12861/2015/Ryš 204 S5
Vyřizuje:	Ing. Monika Ryšková
Telefon:	595 622 688
Fax:	595 622 396
E-mail:	posta@kr-moravskoslezsky.cz
Datum:	28. 5. 2015

Ministerstvo životního prostředí
odbor ochrany ovzduší
Vršovická 65
100 10 Praha 10

„Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko" – stanovisko podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad"), příslušný podle § 77a odst. 4 písm. n) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny"), dne 28. 4. 2015 obdržel Vaši žádost o stanovisko podle § 45i odst. 1 tohoto zákona k návrhu „Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko" (dále jen „Program").

Krajský úřad, posouzením výše uveřejněného návrhu podle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a s přihlédnutím k povaze tohoto materiálu, dospěl k závěru, že Program <u>může mít významný vliv</u> na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (stanovených nařízením vlády č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů), **a na ptačí oblasti**.

Odůvodnění:

Dokument je zpracován v rámci projektu „Střednědobá strategie (do roku 2020) ke zlepšení kvality ovzduší" a je zpracován pro období do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Cílem je identifikovat příčiny znečištění ovzduší a stanovit opatření, jejichž realizace povede ke zlepšení kvality ovzduší a dosažení přípustné úrovně znečištění v územní působnosti ORP Bílovec, Bruntál, Frenštát pod Radhoštěm, Hlučín, Kopřivnice, Kravaře, Krnov, Nový Jičín, Ody, Opava, Rýmařov a Vítkov. Součásti tohoto programu je seznam opatření vedoucí ke snížení vlivu silniční dopravy na úroveň znečištění ovzduší, jehož součástí je opatření „Výstavby obchvatů měst a obcí". Toto opatření je dále rozpracován do územně konkrétnějších doporučení. Krajský úřad posoudil předložený Program a dospěl k závěru, že nelze vyloučit významný vliv Programu na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí, a to zejména s ohledem na doporučené obchvaty měst a v daném území. Uvedená doporučení mohou být v kolizi s ochranou evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v dotčeném území a nelze tutiž jeho vlivy na území soustavy NATURA 2000 vyloučit.

Krajský úřad vycházel z národního seznamu evropsky významných lokalit, který je stanoven nařízením vlády č. 318/2013 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit, a z nařízení vlády, kterými jsou ve smyslu § 45e zákona o ochraně přírody a krajiny stanoveny ptačí oblasti, zejména z lokalit spadajících do daných ORP.

Poučení:
Toto stanovisko nenahrazuje jiná správní opatření a rozhodnutí, která se k posuzované koncepci vydávají podle zvláštních předpisů.

„otisk razítka"

Ing. Jan Filgas
vedoucí oddělení
ochrany přírody a zemědělství

Na vědomí:
Integra Consulting, s.r.o., Pobřežní 16, 186 00 Praha 8

tel.: 595 622 222
fax: 595 622 126
ID DS: 8x6bxsd
IČ: 70890692
DIČ: CZ70890692
Bankovní spojení: Česká spořitelna, a. s. – centrála Praha
č. účtu: 1650676349/0800
Úřední hodiny Po a St 9.00–17.00; Út, Čt 9.00–14.30; Pá 9.00–13.00
www.kr-moravskoslezsky.cz

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 65, 100 10 Praha 10
odbor výkonu státní správy IX
pracoviště: Čs. legií 5, 702 00 Ostrava
tel.: +420 595 136 465 kl. 31
fax: +420 596 118 798
jiri.baran@mzp.cz
www.mzp.cz

Integra Consulting, s.r.o.
Pobřežní 18/16
186 00 Praha

Č. j.; sp. zn.	**Vyřizuje:**	**V Ostravě dne**
777/580/15;33592/ENV; 000364/A-10	Mgr. Jiří Baran	22. 5. 2015

Věc: Stanovisko podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy IX (dále jen „ministerstvo"), podle § 79 odst. 3 písm. t) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon"), vykonává působnost orgánu ochrany přírody na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy.

Dne 27. 4. 2015 obdrželo ministerstvo prostřednictvím Ministerstva životního prostředí, odboru ochrany ovzduší, žádost č. j. 1303/780/15;29398/ENV ze dne 27. 4. 2015, o stanovisko podle § 45i zákona k návrhu koncepce *„Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko*" (dále jen „koncepce").

Prioritou koncepce je dosáhnout na území okresů Bruntál, Nový Jičín a Opava splnění imisních limitů. Stanovenými cíli programu jsou: a) snížení koncentrací znečišťujících látek v ovzduší a zlepšení kvality ovzduší v místech překračování imisních limitů; b) udržení a zlepšení kvality ovzduší tam, kde jsou současné hodnoty koncentrace znečišťujících látek pod hodnotami imisních limitů. Koncepce je svým obsahem zaměřena na tyto problémové znečišťující látky: suspendované částice PM_{10}, $PM_{2,5}$ a benzo(a)pyren.

Opatření stanovená k dosažení cílů koncepce jsou rozdělena následovně:

I. Administrativní a legislativní opatření

V rámci těchto opatření jsou stanoveny postupy realizovatelné na národní úrovni, které jsou zaměřeny především na uskutečnění platné evropské a české legislativy. Dále jsou zde naznačeny postupy realizované na lokální úrovni (obce, kraje), v principu, že zdrojům znečišťování ovzduší by měly být stanoveny podmínky s ohledem na dopad jejich provozu na kvalitu ovzduší, a tím i na lidské zdraví a ekosystémy.

II. Územní emisní stropy

Zde jsou obsažena ustanovení ke stanovení územních stropů pro vyjmenované stacionární zdroje. Cílem je snížení imisního příspěvku těchto zdrojů na celkové imisní zátěži pro PM_{10} a spolu s opatřeními v dopravě a domácnostech dosažení legislativou požadované kvality ovzduší.

III. Regulace vyjmenovaných zdrojů

K tomuto opatření je přistupováno v souladu s § 13 odst. 1 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, v případech, kdy jsou v dané lokalitě s překročeným imisním limitem identifikovány zdroje nejvýše 2 provozovatelů, z nichž každý může mít imisní příspěvek překračující 4 $\mu g/m^3$.

IV. Prověření provozu vyjmenovaných zdrojů

Dané opatření je využito v lokalitách, kde není překračován imisní limit, ale jsou zde provozovány zdroje, jejichž příspěvek k celkové imisní zátěži PM_{10} je vyšší než 4 $\mu g/m^3$. Mohou tak být uplatněny některé kroky ke snížení emisí a emisního příspěvku.

V. Technická opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší

Zde jsou prioritou opatření, která mohou realizovat stát a územně samosprávné celky samostatně, případně ve spolupráci s dalšími odpovědnými subjekty. Tato opatření směřují k:

- snížení vlivu silniční dopravy na úroveň znečištění ovzduší (např. obchvaty měst a obcí, realizace páteřní sítě pro automobilovou dopravu, podpora cyklistické dopravy, a další),
- snížení vlivu stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší (např. zpřísňování/stanovování podmínek provozu vyjmenovaných stacionárních zdrojů, omezování prašnosti ze stavební činnosti),
- snížení vlivu zemědělské výroby na úroveň znečištění ovzduší (omezení větrné eroze),
- snižování vlivu stacionárních zdrojů provozovaných v domácnostech (popřípadě v živnostenské činnosti) na úroveň znečištění ovzduší (např. podpora přeměny topných systémů v domácnostech, snížení potřeby energie),
- snížení vlivu jiných zdrojů na úroveň znečištění ovzduší (např. podmínky ochrany ovzduší pro veřejné zakázky, zpevnění povrchu nezpevněných komunikací a zvyšování podílu zeleně v obytné zástavbě, aj.).

Ministerstvo po posouzení koncepce shledalo, že realizace koncepcí stanovených opatření technického charakteru zaměřených na silniční dopravu může mít vliv na území soustavy NATURA 2000. Konkrétně se jedná o dopravní stavbu silnice II/449: východní obchvat města Rýmařov, jejíž realizace se může dotknout ptačí oblasti Jeseníky, a dopravní stavbu silnice I/57: Kunín-Šenov, jež může ovlivnit ptačí oblast Poodří.

Ministerstvo uvádí, že předmětem ochrany ptačí oblasti Jeseníky je mj. populace chřástala polního a jeho biotop. Tento druh se na území ptačí oblasti Jeseníky vyskytuje ve významné vazbě na louky a pastviny. Dle ministerstva nelze vyloučit, že realizací konkrétního opatření uskutečněného v rámci koncepce nedojde k negativnímu ovlivnění předmětu ochrany ptačí oblasti Jeseníky v podobě narušení biotopu chřástala polního. Ministerstvo dále uvádí, že předmětem ochrany ptačí oblasti Poodří je mj. populace motáka pochopa a jeho biotop. Hnízdním prostředím tohoto druhu jsou mimo mokřadní lokality i zemědělsky obhospodařované pozemky, jež mohou být realizací uvedené stavby dotčeny, čímž může dojít k negativnímu ovlivnění příznivého stavu tohoto druhu.

Ministerstvo s ohledem na výše uvedené shledalo, že realizace předložené koncepce může negativně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost území soustavy NATURA 2000.

Na základě posouzení předložené koncepce *„Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu CZ08Z Moravskoslezsko"* proto ministerstvo vydává jako orgán ochrany přírody

kompetentní dle § 79 odst. 3 písm. t) zákona stanovisko dle § 45i zákona, že **nelze vyloučit, že tato koncepce může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany nebo na celistvost evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí náležících do územní působnosti ministerstva**.

Ing. Tomislav Střelec, CSc.
ředitel odboru

"otisk úředního razítka"

3

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

REGIONÁLNÍ PRACOVIŠTĚ
SPRÁVA CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI POODŘÍ

Trocnovská 2
702 00 Ostrava – Přívoz
tel.: +420 596 133 673
fax: +420 596 133 020
e-mail: poodri@nature.cz
www.nature.cz
IDDS: bv4dyv5

Ministerstvo životního prostředí
Odbor ochrany ovzduší
Vršovická 65
100 10 Praha 10

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 00/748/PO/15-2 **VYŘIZUJE:** Mgr. Kletenský, mob: 722 692 465 **DATUM:** 25. 5. 2015

Stanovisko dle § 45 i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., vylučující významný vliv na lokality soustavy Natura 2000:

Agentura ochrany přírody a krajiny (dále jen „Agentura"), jako orgán ochrany přírody, příslušný podle ust. § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), po posouzení koncepce: „**Program zlepšování kvality ovzduší pro Zónu CZ08Z Moravskoslezsko"** žadatele: Ministerstvo životního prostředí, IČ: 00164801, sídlem Vršovická 65, 100 10 Praha 10 (dále jen „žadatel"), doručené dne 5. 5. 2015 vydává v souladu s § 45i odst. 1 zákona následující

S T A N O V I S K O

Uvedená koncepce nemůže mít významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti soustavy NATURA 2000.

O D Ů V O D N Ě N Í

Agentura obdržela dne 5. 5. 2015 žádost o vydání stanoviska dle § 45i zákona, zda koncepce: „Program zlepšování kvality ovzduší pro Zónu CZ08Z Moravskoslezsko"" (dále jen PZKO") může mít samostatně nebo ve spojení s jinými významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti soustavy NATURA 2000.

Účelem Programu je zpracovat komplexní dokument k identifikaci příčin znečištění ovzduší a stanovit taková opatření, jejichž realizace povede ke zlepšení kvality ovzduší a dosažení přípustné úrovně znečištění. Tam, kde jsou tyto úrovně splněny, je třeba realizovat opatření navržená v Programu v přiměřeném rozsahu tak, aby hodnoty přípustné úrovně znečištění nebyly překročeny. PZKO pro zóny a aglomerace obsahují konkrétní lokálně specifická opatření a opatření na úrovni zdrojů znečišťování ovzduší. Program je připraven pro období do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Cílem PZKO je dosáhnout na celém území zóny CZ08Z Moravskoslezsko splnění imisních limitů daných zákonem o ochraně ovzduší.

Agentura předloženou žádost posoudila a dospěla k závěru, že tato koncepce nemůže mít významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti soustavy NATURA 2000.

Toto stanovisko dle § 45i je souhrnným stanoviskem dílčích stanovisek tří regionálních pracovišť – Správy CHKO Poodří, Správy CHKO Beskydy a Správy CHKO Jeseníky.

IČ: 62933591 | Bankovní spojení ČNB Praha 1 | číslo účtu: 18228–011/0710 | daniel.kletensky@nature.cz | T: 556 455 067

Toto stanovisko není rozhodnutím orgánu ochrany přírody vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

„otisk úředního razítka“

Digitálně podepsáno
Jméno: Mgr. Jan Klečka, PhD.
Datum: 26.05.2015 11:17:44

Mgr. Jan Klečka, Ph.D
ŘEDITEL REGIONÁLNÍHO PRACOVIŠTĚ

Dále obdrží (datovou schránkou): Integra Consulting, s.r.o., Pobřežní 16, 186 00 Praha 8

Evropská unie

Spolufinancováno z Prioritní osy 8 – Technická pomoc financovaná z Fondu soudržnosti

Ministerstvo životního prostředí

Státní fond životního prostředí České republiky

www.opzp.cz

Zelená linka 800 260 500

dotazy@sfzp.cz